

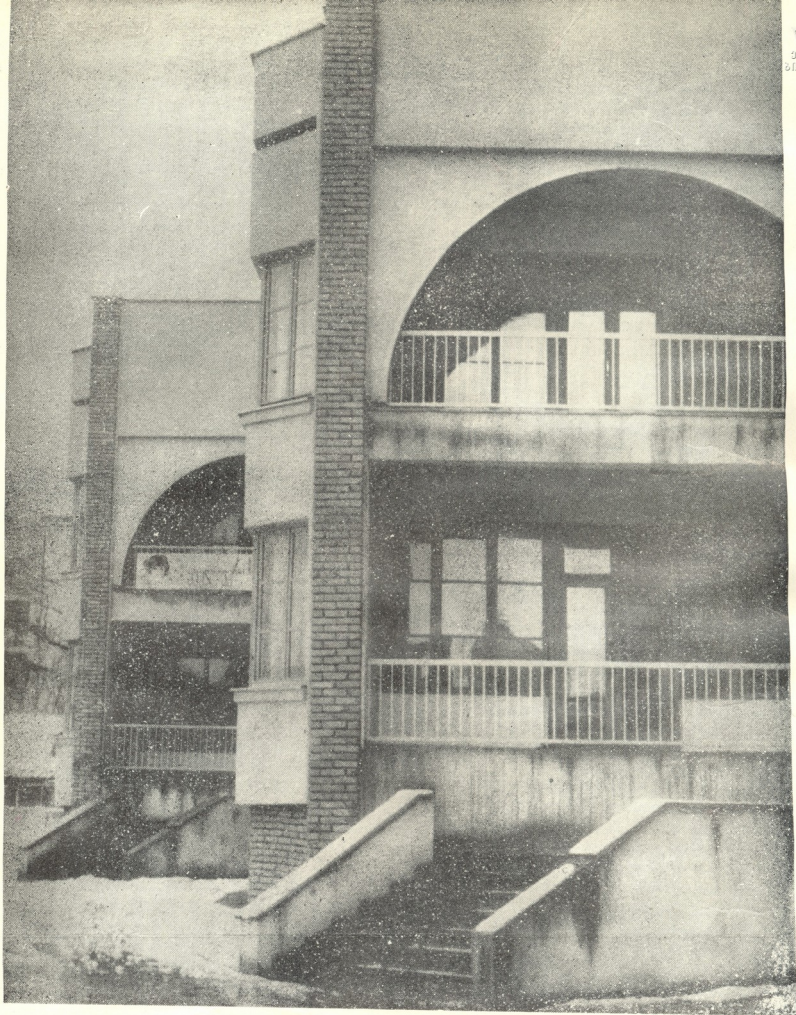
695 / 4
1986

საქართველოს მკვლელობები

ISSN 0321-1509

4
1986

თბილისის ფანსაცხლის სწავრომ ბაერთიანება „ინსის“
პი 04 ბაბა-ბალის ზენობა

ანურ ბომოლამის ფოტო

„საქართველოს კალი“

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის
სოველთვიური საზოგადოებრივ-პოლიტიკური და მხა-
ტვრულ-ლიტერატურული ფურნალი.

«საქართველოს კალი»
Ежемесячный общественно-политический
и художественно-литературный журнал
ЦК КП Грузии.

ლენინიზმი — ჩვენი აპოქის ღრრრრა

18537

ლიქ კაიოსტრალჟე

დიდი ხანი არ გასულა, რაც სკკპ XXVII ყრილობამ მუშაობა და-
ამოაბრა. დღეხაც არ მიწუნარებულა საქვეყნო ღელვა და თითქოს
კლვა და კლვა ჩაეკესმის: „ყრილობა განაგრძობს მუშაობას“...
ყრილობა მართლაც განაგრძობს მუშაობას, ოღონდ მისი აუღიტიო-
რია საოცრად გაფართოვდა და მისმა საფიქრალმა ყველა ჩვენგანის
ფიქრი და საქმე მოიცვა.

კომუნისტთა ახლანდელ დიდ ფორუმზე კვლავ წამოჭრილი და
კრძვე მტერ კატეგორიულობით დავედნეული სოციალურ-ეკონომიკურ-
რი, პოლიტიკური და სულიერი ცხოვრების პრობლემები დანქარე-
ბით გადაჭრას მოითხოვს.

და თუცა ყოველი ის პრობლემა ყველა ჩვენგანის ხასიციცხლო
ინტერესებს შევხება, მათგან მხოლოდ რამდენიმეზე შევეჩრდებით:
ჩვენი ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პერსპექტი-
ულ ვეგში დახახულია, თვისებრივად ახალ საფეხურზე ავივანო

ხალხის კეთილდღეობა“, ნათქვამია სკკპ ცენტრალური კომიტეტის
გენერალური მდივნის ამხანაგ მ. ს. გორბაჩოვის საყრილობო მის-
ხენებაში. ხოლო უფრო ზემოთ: „სოციალური სფერო მოიცავს კლვა-
სებისა და სოციალური ჯგუფების, ერებისა და ეროვნებების ინტე-
რესებს, საზოგადოებისა და პიროვნების ურთიერთობას, შრომისა
და ყოფაცხოვრების, ჯანმრთელობისა და დახვენების პირობებს.
სწორედ ამ სფეროში ისხამს ხორცს ეკონომიკური საქმიანობის შე-
დეგები, რომლებიც უნება შრომებელთა საარსებო ინტერესებს, სო-
ციელდება სოციალიზმის უმაღლესი მიზნები“.

როდესაც პიროვნებისა და საზოგადოების ურთიერთობაზე ვლა-
პარაკობთ, არ შეიძლება არ გავისხინოთ სოციალისტური სახელმწი-
ფოს პირველი ლენინური დეკრეტები, რომლებშიც სოციალისტური
რეკლუციის დიდი ბელადის განსაზღვრებით „მონობის ორმაგი
პირკილებით“, შებოჭილი ქალის გათავისუფლებას, მისი პროფ-

სი, ასეთია განხეობილება

ჩვენი სტუმრები არიან თბილისის ორკონიციის სახელობის სამკურნალო ფაბრიკის მუშა მამბე პაპაშვილი, მადლამ კლდის კომბინატის „საბჭოთა საქართველოს“ კეოსტატი, სოციალისტური შრომის გმირი მირა მამაშვილი და სინდის რაიონის სოფელ ნურაინის პარხის კომუნის სახელობის კომმუნერების მქენაშვილია ლალი ოტიაშვილი. მათთან საუბარი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის 27-ე ყრილობის შედეგად.

საინტერესო ადამიანებთან და მოწინავე საწარმო-დაწესებულებებთან ვაცნობა-დაბოლოვდა. ურალბაზე გამოსული დელეგატების და უცხოელი სტუმრების სტაქცეები ხომ წარუშლელია შობებულებებიდან, მაგრამ საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის მიხედვით სრავს მე გორბაჩოვის უაღრესად საინტერესო, საპროგრამო პოლიტიკურმა მოხსენებამ, ქვეყნის საზინაო და სავარეო პოლიტიკის წყარა, უტყუარმა შეფასებამ, ჩვენი სახელმწიფოს უმადგომო განვითარების გზებმა და პერსპექტივებმა რამდენიმე დღის მანძილზე დააძვინკვა და მოიხილა დარბაზში მყოფი სული ათასამდე დელეგატი, უცხოეთიდან ჩამოსული სტუმრები. და ვინაიდან ყრილობის გახსნა და შედეგ ყრილობის მუშაობის შედეგობა, ცენტრალური ტელევიზიით გადაიწვილია, მოიხილენ საბჭოთა კავშირის მრავალმილიონიანი მოქალაქენი, მეგობრები და კეთილდღეობილი ადამიანები იქ, საზღვარს გარეშ.

— საოცარი რამ იყო, მთელი დღეები ისე გავიღო, რომ წუთით არ ნელდებოდა ინტერესი ყრილობის მუშაობისადმი, ვისმინელი იმის, რაზე ვეფიქროს, რაც ვაგვლავებს და ვგაუწებს; ასე გვევიანა, ჩვენს საყუარო ტელესტემის გამოხატვად, ვინც კი ტრინდინდს გვესაუბრებოდა, სიმათულ, დიდი სიძაბოვად და ველახლოდ ჩამომდაროყო ამ უზარმაზარ დარბაზში და თავისი სიჯანსაღო, შრომისუნარიანობით, სისხტეაქტიურობით ხიბვდა და მტკიცეობად ვერ ვერ გამოვისტავებოდა.— ამბობენ მრავალი მაგისი მოწინავენი.

— ასეც კილა თუ ვითამაშობა ვაგვმოხდაში სწორად ასე დავიწვე სიარული დიდი ცესი პირველდაწყებები სკოლაში, იგი პატარა იყო იმდენი რომ მხოლოდ თბის ქულის მასწავლებლები და მოსწავლეები იყობოდადენ. სკოლა ახლოს იყო ხეს საბოთან და დღეა რომ ჩაიხოსა მოქცემა, ვახარებულად ვაგებოდი და კრთხნის ცალ ფეხზე მიგებინებოდა. მესხეთ ქალაქი ვაგვადი და დავადეი გრძელ ვახს, დიდი ცემიდან წელ-

მაია კალაშნიკოვა

ვერის სახელო სკოლაში ორ კილომეტრის პატარა „სექტორში“ მატარებლის ლინდავებზე ვითავებდი. სწავლა თბილისის მთავალი სკოლაში დავაგრძელე და უნივერსიტეტში, ისტორიის ფაკულტეტზე დავაპირე შესვლა. ვესალ ბედი, მაგრამ ნახევარი ქულა დახვავდა, რომ სტუდენტე ვაგმხარავა. რამაც წელწილი მიცდებოდა, ურალბის მიხედვით ვისწავლა გამოადგებათქო, — ვიფიქრე და პროფესორეკრ სასწავლებელში შევედი. კარგი პედაგოგი შემეცა, კარგი შემავარა, სამკურნალო ფაბრიკის მუშა ვაგხდი. ვეუფლებოდი კერვის ყველა ოპარაციას, ვოსტადებოდი და თანდათან დაფახებინს ღრსადაც მიშიინეის. ასე მივხვდი: საკეთილო ყრილობაზეც, ვაგხდი ბუნდერი, მინაწილეობა მიმელო ჩვენი ქვეყნის სამიო-ვაგულ ვაგვების შემეშავებამი, — მთყოლ-ვაგვცნო თაიხი სტოვრება მაია კალაშნიკოვამ და პირველი კითხვაც მის მივეცი.

— ორკონიციის სახელობის სამკურნალო ფაბრიკაში რეინსტრუქცია ჩატარდა, სა-მუშაო პირობების შედარებით გაიუმჯობესდა. და, ვაგახვედი უფრო ნაყოლ და დიდ სამაქროში, უფთხად მოეწევი, ვთხოვარა დასაწევი აწუხებთ ახლო-ახლო ჩქობით, უფთხ იამეტრებით, რომ ტყვიან, მაგრამ მინც როგორ ვაგნობთ თავს თქვენს სამკურნალო უბანზე, ვაგაუყოფილებთ მისი აღკურვითობა?

— რა თქმა უნდა, არა. მითუმეტეს ახლა, როცა ვნახე სამკურნალო ვაგრიოანება „მოსკოვი“. ყრილობის დღეებში სასულებმა მოგვეცა ეუოფილიყოთ იმ საიყარი

საწარმოს სტუმარი, სადაც მართლაც ყველაფერი კეთდება მუშისათვის, იმისათვის, რომ მან კარგად იმუშაოს, ნაყლებად დაიხლოს, შეისმუხებოს ოჯახის ტვირთი, ვანავითაროს თავისი წიგი და მომსახურებში, თვის სრულფუნქციონირებაში ბატონ-პატრონი იყოს სასუშაო წარმოებისა. და ვანა ის აქედან წავა და მას შეაქვებ? არა. იქ ხომ სამაქროები ავტომატიზებულია მანქანა ასრულებს კერვის მთელ ოპერაციებს (ღილსაც კი იგი აკერებს). მუშა ვლავ და მხოლოდ ხელს აწვევებს... მისთვის შრომა სასიამოვნო პროცესია. დასვა ჩერდება და მუშა ეშვალდება შინ წასასვლელად, მოცილო-ლო შვილი ვამოხყავს თვითნითი საბავშვო ბილიდან, თან მივქვს სადღისათვის ვათვალისწინებელი ნახევარფაბრიკატე, თავით სასურათო მღაზნაში რომ შეიძინა. ყველაფერი ეს რომ ვნახე, მოსცენება დავაქრე, ჩემი ოცნებაა, ანელო საწარმოები იყოს მთელ ჩვენს ქვეყანაში და საქართველოშიც, ყველაფერი...

— ვანსაუთრებთ, რომელ საკითხს გამოყოფთ მიხედვით სრავს მე გორბაჩოვის მოხსენიდან, რამ ახრეულეთა ყველაზე მეტად?

— ყველა საკითხმა, რასაც კი შეეხო ჩვენი პარტიის ხელმძღვანელი, უტირინად დამაძირო და დამაფიქრა. ახლა ვეწავლერი მანქანაშემუშებლობის ვანეთარებით უნდა დაიწყოს, ისე, როგორც ყველა სხვა დარგი. მრეწველობაც წარმოუდგენელია სადღისოდ ვამოსადგი, თანამედროვე მანქანა-მოყოფილობების ვაგრეწე. ვამოშვებელი პროფესორე ხარისხის ამაღლებამ ამ მანქანებს დიდი როლი მიეწიებათ.

ბულთან ახლოს მივიტარი ადამიანის უტვიტარი, მთელი ყრილობა ხომ ადამიანურუნების ნიშნით ჩატარდა ყველაფერი, რასაც პოლიტიკური მოხსენება და ყრილობაზე მიღებული დღენიშენვლეობანი დღე-მეტეტი — პარტიის პროგრამა და თირთული მიმართულებანი თვალისწინებს — ადამიანების ყოველდღიური მოთხოვნის და საქიროების დაგაყოფილებას ვაგვარდება.

— თქვენთან, საწარმოში მუშაობა დიდი დენდება. ეს რა თქმა უნდა, უარყოფილია მოემუდებს საწარმოს ხარისხზე. როგორ ხანს, მამუშაობის მიტყვება კარგი ცხოვრებით არ არის ვაგორეულად.

— სწორია ბრძანებება. ევესი წელთა ფაბრიკაში ეშვშობა და დღემდე ვაგვიცი, რომ ის ჩემი მეგობრებია, რომლებიც ყოთად ვამეგავებავენს სამუშაო, 13 მეკრავებდა, მხოლოდ მე შემიტრინე წარმოება. ისიც ადამა იმდენი, რომ თბილისელი ციყვი და ბინა არ მქონდა სახებრისა. და-

მეგრეთელი ხალხის ენთუზიაზმთან სისწრაფეებს მიმდევრად ხოლმე 5 ათასი ლიტრი რძე წაღწეულში ერთი მეწველი პირუტყვიდან — ეს მაღალი შედეგი კორფელუბისა ადამიანის ფაქტორის აღიარებით არის მიმჭვრილი. უნდა ვიპრობოთ ისე, როგორც კორფელი კომმუნერებში სწორი მიზნით, უნდა ვივითაროთ ისე, როგორც აინი ცხოვრობენ. მოვლილი სუფთა ხელუბრთა და ჰაერითა პირის კანით არიან

მოწვენილი წვედი. ასე მეგონა ჩვენზე ლაბარებელმა მებელი სერგის ძე გორბაჩოვი, როცა უტრადღმა უხარისხო პრილტვიანზე შეაჩერა.
„სწრაშან სწარმოებეს დაუბრუნეს ან უფრო დაბალ ხარისხში გადაიყვანეს მილიონობით მეტრი ქსოვილები, მილიონობით წვედი ტუცყენ ფესსემელი, დიდძალი სხვა სახეობის მიმზარებლის საქონელი. მნიშვნელოვანი ზარალი მოგვაღდა — გაფუტდა

ბიზ ვერა და ვერ ამოუწერე ის საიუბილი, რომლებზეც დიდი შთაბეჭდილებებით მსახურებენ უღირსად ღრმამზინარისა, კაცთმოყვარულ და საბჭოთა ადამიანის სახედნიეროდ ჩამოყალიბებულ აზრებსა და დებულებებს, ყრილობაზე გამოსულ დღევანდელმა მკაცრს, პირუტყვულ და სასქმან ტონში ნათქვამ სიმართლეს და შინაგანი ძაღლებით ჩვენ მსვენულსაც გაუფუტე საყოფარ გან-

ვერა კეშაშვილი სკკა 27-ე ყრილობის დღევანდებთან

დამშვენებული რუსი მეტსოველ ქალები... სოციალისტურ შრომის გმირს ვერა კეშაშვილს შრომისა და ცხოვრების დიდი გამოსდილება აქვს. 37 წელი მამუდ-კამოვლის კომბინატში გაუტარებია და 36 წელი ქვეოსტად შრომით დაუტოვებია. ამ ხნის მანძილზე ბევრი კარგი უნახავს და ცუდიც. საწარმოს მოწინავეობაყო გაუხარია და ჩამორჩენილობაყო ტყენია გული, ყრილობაზე სამაყო მანჩენებლთა ვერ წავიხდა. შრომობიური შრომის კერა თამოსაწონდა არ ცეულებოდა.

მამუდ-კამოვლის კომბინატი ჩამორჩა. ვახლო ბუფრულად მძიმე შედეგებით დაამთავრა. საწარმებში დატოვებულა შუა პროდუქციის წინორმატებულა ნაშთმა საბოთში უსახებით 36-37, ხოლო საცადო უსახით— 47-48 მილიონი მანეთი შეადგინა.

ვერა კეშაშვილი, საწარმოს ვებტრანი, ამ ამავე დიდად განიცდიდა და როგორც კომუნისტს და როგორც დღევანდელ მძიმე გული გასევა მოსკოვიც ყრილობაზე მიმავალს.

— ქალბატონო ვერა, როგორი შთაბეჭდილებებით დაბრუნდით ყრილობიდან, როგორ აირჩიეს თქვენი საწარმო წელში გამართვას? —

წელდელი. წელიწადი გადაიყარა ასიათასობით მუშის შრომა. საჭიროა კარდინალური ლინისძიებანი, რომლებიც გამორიცხავს წუნინანი ნაწარმის, მდარე ხარისხის საქონლის გამოშვებას. ამისათვის უნდა გამოიყენებოთ მატერიალური და ადმინისტრაციული ზემოქმედების მთელი ძალა, ჩვენი კანონები, როგორც ჩანს, საჭიროა პროდუქციის ხარისხის შესახებ სპეციალური კანონის მიღებაც.

დამერწმუნეთ, ვანცდები დიდი მქონდა, როცა ჩემი საწარმოს მდგომარეობა მახსენებოდა. თუცა ერთგვარი წეში მდგომარეობის უკეთესობისაკენ წარმატების არ მტოვებდა. ჩვენ ხომ იანვარში წარმოებოდა მოვსენიანი ისეთი არტეფაქტი, რომლებზეც მოთხოვნა არ ძალზე მცირე იყო, ან სულ არ იყო. სამაგიეროდ შარისა და ნახევარშარის რამდენიმე მოდური, თანამედროვე ქსოვილი ავითვისეთ. მომხმარებელმა პირი იბრუნა ჩვენსკენ.

— როგორია თქვენი განწყობილება ყრილობის შემდეგ, რას უყვებით თქვენს თანამოსამშენებს უკოლედი იმაზე, რაც ნახეთ და განსაუბრეთ?

— განწყობილება მეტრძობიური და შემართული მაქვს. თანამოსამშენთან, ნაცონო-მეგობრებთან ყოველდღიური საუბრე-

ყოფილებას. მთ ვიცლად მოუფუცი ჩემი შეხვედრის შესახებ საყოფარო მსუბუქი მრეწველობის მინისტროს ახანავ ნიკოლოზ კლუვეთან, რომელსაც კოლექტივის მოთხოვნა გადავეცი — დაგაყოფილონ 90 ბინიანი სამი საცხოვრებელი სახლი, ახალი პროგრესული სართავი მანქანებით და მალდაზარისტოვანი წელდელით. მინისტრი დამპარებს შეგვიპირა.

მე მეგონა, ჩემი საწარმო მალე მშლავად დადგება ფეხზე. ამის გარანტია ყრილობის წინ სკკა ცენტრალური კომიტეტის მდენის ამხ. ი. კაპიტონოვის სტუმრება ჩემს კომბინატში და მისი მხარდაჭერა მუშათა სამუშაო და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების საქმეში, საწარმოს თანამედროვე ტექნიკური აღჭურვილობაში, ამის გარანტია ის დიდი ფორუმი, რომელი მონაწილეობდა და მისი ჩამოღის მსგავსი ჭერ არ მინახავს, მოუხდევად იმისა, რომ რამდენიმე საკვებში ყრილობის დღეობატი ვყოფილავი. სკკა 27-ე ყრილობა იყო უღირსად გულდლი, მართალ ვარემოში ჩვენი სკკეის დამშენებლობისათვის, მსოფლიოს შვიდობისათვის დიდი თავშეყრა.

ბანაკაპირაობით მიმდებარე პაროლუქმის ხარისხის პრობლემა. ცოტაა იმეფას, რომ ეს ჩვენი უნდა იყოს და უდიდესი რაზმები. მაშალი ხარისხის ბარაკადღეს შეუქმავალი მანინიერულ-ტექნიკური პროგრამის დახმარება.

საქმე მანერალური კომიტეტის პოლიტიკური მისხნაწიდან

მისხარობით დიდი პარიტეტის შედეგად

საქმე XXVII ყრილობისადმი საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკური მისხნებში განსაკუთრებული ყურადღება დამთმობს გვერდის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დამატების სტრატეგიულ კურსს. ეკონომიკური პოლიტიკის ძირითად მიმართულებაა შორის მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის საფუძველზე სახალხო მეურნეობის რეკონსტრუქციის, ახალ მოთხოვნათა დონეზე ეკონომიკის მართვის, ეკონომიკური ზრდის რეზერვების ამოქმედების პრობლემებს.

ყრილობაზე ხაზგასმით ითქვა: „დღეს მართვის, მთელი ხალხის უმარტული ამოცანაა გადაჭრით დაძლიონ არასასიკეთო ტენდენციები ეკონომიკის განვითარებაში, მიაწვდინონ მას სათანადო დინამიზმი, ფართო ასპარეზი მისცენ მსხვილ ინფლაციასა და შემოქმედებას, შეიმარტოდ რეკონსტრუქციურ გარდაქმნებს“.

როგორია ამ მიმართებით თბილისის ტრაკტატის №1 ფაბრიკის კოლექტივის ხამოშავალი ეგემები, რა კონკრეტული ამოცანები ექვს საწარმოს?

ჩვენი ინტერესი შემთხვევითი როდია. შეთერთმეტე ხუთწლიდის დამამარტებელი წლისა და მთელი ხუთწლიდის სახელმწიფო ეგემების წარმატებით შესრულებისათვის, წინასაგრილობო სოციალისტურ მეჭობრებაში მოპოვებული მიღწევებისათვის ეს კოლექტივი საქმე ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პრეფსაბჭოსა და სრულიად საკავშირო ალექცენტრალური კომიტეტის გარდაშავალი წითელი დროშით დაჯილდოვდა.

გვესაუბრებიან №1 ფაბრიკის დირექტორი ექვლინა თავაძე და ფაბრიკის მოწინავე მუშა, საკრთველის სსრ ურდელის საბჭოს დამატებელი, საკრთველის კომპარტის 27-ე ყრილობის დელეგატი მარინა ციხარაძე.

ექვლინა თავაძე: ეს ხუთწლიდის

დროშის გადაცემა

ჩვენი ფაბრიკისათვის თვისობრივად ახალი ხუთწლიდის იქნება. საქმე მართის ეს კარის, რომ ბევრი რამ გადახალისდება ტექნიკურ-სტრუქტურული, ორგანიზაციული თვალსაზრისით. მთავარი ის გადავად, რომ რაც შეიძლება სწრაფად, ამასთან კომპლექსურად „შევისრულდეს“ მეურნეობის ახალი პირობების ყველა სიკეთე. ეს კი, უწინარეს ყოვლისა, გულისხმობს კოლექტიური დისციპლინისა და მასუხისმეველობის ამაღლებას, მუშათა გარდღელ დაინტერესებას მუ-

შაობის საბოლოო შედეგებით.

ფაბრიკაში მოქმედი სახალხო უნივერსიტეტის მეშვეობით, ფაქტიურად სემინარული წესით, მუშებს გადავანით მუშაობის ახალი პრინციპები. მთელი კოლექტივი დარწმუნდა იმაში, რომ ხუთწლიდის დამატული პროცენტის შემუშავებას და შესრულებას სიკეთე მოაქვს ხალხისათვის.

რა თქმა უნდა, არ ვფიქრობთ, რომ უნაკლოდ ვმუშაობთ და გადასაწყვეტი პრობლემები არა გვაქვს. პირიქით, გვირდება შრო-

მის ორგანიზაციისა და ანაზღაურების ბრი-
გადული ფორმების სრულყოფა.

თითოეული ბრიგადა, მისი ყველა წევრი
დაინტერესებული უნდა იყოს მაღალი საბო-
ლო შედეგებით, შრომითი და მატერია-
ლური რესურსების დაზოგვით, ამასთან, პრე-
მირების ნორმატივები სტაბილური უნდა
იყოს, რომ ბრიგადამ წინასწარ იცოდეს
რა შედეგებისათვის იბრძვის.

სკაპ XXVII ურილობამ მეთორმეტე ხუთწ-
ლეულისა და 2000 წლამდე პერიოდის პრობ-
ლემები ასახეი წახანგებით დაგვიანა. კარ-
გად გვემის, რომ სოციალისტურ შეუძინე-
ბაში გამარჯვებულ კოლექტივი მზად უნდა
იყოს ჰუმანიტარულად დიდი, რევოლუციური
გარდაქმნების ცხოვრებაში გაბატონდეს.

1975-1978 წლებში კოლექტივი ფლობდა
საქართველოს მუსუბე მრეწველობის სამი-
ნისტარის და დარგობრივი პროფკავშირის
რესპუბლიკური კომიტეტის გარდამავალ წი-
თელ დროსაც, ხოლო 1979-1980 წლებში
მთელი კოლექტივი დაჯილდოვდა საქათ-
ველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტე-
ტის, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს,
პროფსაბჭოსა და კომკავშირის ცენტრალური
კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშო-
ბა და დიპლომით.

1981-1983 წლებშივე ასეთივე ჯილდოებით
აღინა საწარმოს მიღწევები. სულ მე-10
ხუთწლეულში ფაბრიკაში ჯილდოს სახით გაი-
ცა 50464 მანეთი, ხოლო მე-11 ხუთწლეულ-
ში - 188 883 მანეთი.

მ ა რ ი ნ ა ც ი ს კ ა რ ი შ ვ ი ლ ი : საქარ-
თველოს კომპარტიის XXVII ურილობაზე
რომლის დღეღაბიც გახლდით, პირველწარ-
მისთვის მნიშვნელობა მიენიჭა მუსუბე
მრეწველობის საწარმოებში მცირე სერიუ-
ბად ნაწარმის დამზადების კონვეიერის შექმ-
ნის, გაუმჯობესებული ხარისხის პროდუ-
ქციის გამოშვების, მისი მოდელირების, კონ-
სტრუქციისა და მხატვრული გაფორმების
ღირის ამბავების საკითხებს.

ამ მიმართულებით ჩვენს საწარმოში, კე-
როდ ბრიგადიში, რომელსაც მე ვხელმძღვა-
ნებლობ, უკვე ბევრი რამ გაკეთდა. განსჯე-
ობები დიდი სამუსუბეი შესრულდა ახა-
ლი ტექნიკისა და ტექნოლოგიის ათვისები-
ნათვის - ვუშვებთ სიხალისს („წ“) ინდექსია-
ნი მოდელის 14 სახის პროდუქციას.

ვ ე ვ ლ ი ნ ა თ ა ვ ა ძ ე : ტექნიკური პროგ-
რების დაქმნების, შრომის ორგანიზაციის
გაუმჯობესების, კადრების პროფესიული
დაისტრუქციის ამაღლების შედეგად ბრიგა-
დებმა დიდი წვლილი შეიტანეს საერთო
წარმატებებში. გასული წლის გვემა 102,4
პროცენტით შესრულდა, ხუთწლეულის გვემა-
ვადებულმა კი 1985 წლის 21 ნოემბერს
განადგრა.

მ ა რ ი ნ ა ც ი ს კ ა რ ი შ ვ ი ლ ი : რა
თქმა უნდა, ჩვენმა ბრიგადამაც გარკვეული
წვლილი შეიტანა ფაბრიკის საერთო წარმა-
ტებებში. დიდი როლი გვაქვს, რომ სა-
წარმოს მიღწევებში ბრიგადის ძლიერი ხე-
ლენი უნდა ჩანდეს - კარგად გვემის - რო-
გორც ვიმუშაებთ, ისე ვიცხოვრებთ.

მეთორმეტე ხუთწლეულში წარმოების ხე-

ლაზალი ტექნიკური აღჭურვილი შეიქმნება
უფრო მაღალტექნიკური შრომის პირობებს
და შრომის ნაყოფიერება მ პროცენტით
გაიზრდება. ბევრ სიკეთეს ველოთ შრომის
ორგანიზაციისა და ანაზღაურების ბრიგა-
დული ფორმის დაწესებობა.

საერთოდ, სიახლის გარდა, ნოვატორი-
ბა - დიდი ძალაა, რომელიც „ძარღვებ-
ში უღვას“ ჩვენს საწარმოს. ამის შედეგია
ის მიღწევები, რაც უნაასკნელი წლების მან-
ძილზე გახდა ჩვენი თანამგზავრი.

ვ ე ვ ლ ი ნ ა თ ა ვ ა ძ ე : სოციალისტურმა
შეუბრებამ წინამორბედი შექმნა იმისა,
რომ დროულად გამოკვეთინებინა და ხუთ-
წლეულის სამსახურში ჩაგვეყვებიან წარმა-
ბაში არსებული რეზერვები.

ქებით უნდა მოვიხსენიოთ შიდა სოცია-
ლისტურ შეუბრებაში გამარჯვებულ
შედეგულსოცევი სამაქრო (უფროსი ჯილდა
ბარბაქაძე); სამკერვალო სააპრობა მ ა-
რინა ცისკარიშვილის და ზინა კლემოძის
ბრიგადები, მეკრავები - ლეოლა კალატო-
ზიშვილი, ნელი მასხურაძე, გამომწველი
ნელი სიხარულიძე, კოტონის სამაქროს
მუსოველები ოლეა ზარეკაია, ლიუდმილა
ონსუზიანი, ქუთუანი სიღამონიძე და შრავა-
ლი სხვა.

მ ა რ ი ნ ა ც ი ს კ ა რ ი შ ვ ი ლ ი : არც
ერთ პროგრესულ მისტეტს არ შეუძლია
მოგვიცეს სასურველი შედეგი, თუ კოლექ-
ტივში არ არის ერთსულეობა, საჯარო-
ბა, ურთიერთმომხიზველობა, საკითხების
ღრმად შესწავლის სურვილი, პირადად
წინ კოლექტივის, სახელმწიფოს ინტერესე-
ბის წაიშვევა. საკითხის ამგვარმა ორიენტი-
რებამ რა თქმა უნდა, მუსუბე ხელი ჩვენს
გამარჯვებას საკავშირო სოციალისტურ შე-
უბრებაში.

ვ ე ვ ლ ი ნ ა თ ა ვ ა ძ ე : თუ მუსიღვენელ
ნაწილბად „დაუშლით“ წარმატებათა მიზნე-
შედეგობრივ მაჩვენებელს, ალბათ, გავიჭი-
რდება მთავარი და ვადაშწვევების გამოყო-
ფა, რადგან ჩვენს საქმეში ყველაფერი მტკი-
ცე კავშირისა და სოციალურ ვაჭებს, ერთი-
ან ცოცხლ შედეგებს, და მარცხე: შრომის
სწორი ორგანიზაცია, სამეცნიერო-ტექნი-
კური მიღწევათა დაწარგვა, სოციალისტური
შეუბრების ფართოდ გავლა აუბათ ის სა-
მი „ვეშაბის“, რომელია განირჩევი შე-
იძლება წინ გაბეზულად სელა.

...თბილისის ტრიკოტაჟის №1 ფაბრიკის
კლუბში ჩვენ ვსწრებოდით დრომის სა-
ზეიმო გადაცემას. ქალაქის საბაქრო მტკმ-
რებს შორის იყვნენ მოძმე რესპუბლიკების
წარმომადგენლები კიევის ექსპერიმენტული
„იოვლანკას“ და კრიოთროვის შალის სა-
რთავი ფაბრიკებიდან.

სტენდებზე გამოფენილი იყო შლინა და
ხელნაწერი ძაღისსაგან დამზადებული ტან-
საცმელი.

ნათ ასეთ კარგ ნაწარმს უშვებს ფაბრი-
კა?

შესანიშნავია, უმაღლესი ხარისხისაა.
ღიახ, უმაღლესი ხარისხის..

სამკერვალო სამაქროში

ფაბრიკის ნაწარმი

ლევ ნიკოლაძე

მხატვარი პარლ შანელია

მოთხრობა

ბაქანზე ყინვა გამეფებულყო. კარქალი ჰირხლი დასდებოდა ვაგონებს, ქუჩის ლამპიონებსა და ფარღლებს. მებარგულები დატკეპნილ თოვლზე ურთევს მიაგორებდნენ.

დღეა ძალზე ღალაფა. რა ექნა, ბიჭი პირველად მიღოდა მართო. კუბეში ერთი ქალი იყო და ორი კაცი: ერთი მოღუმული, წითელიკუცა, გაყრვილიშაჯაიანი, მეორე — სამხდრო. სწორედ მას სთხოვა დღეამ:

— შორს მიდიხართ?

— პოლომდე.

— ერთი სახოცნა მაქვს... ბიჭი მარტო მოდის...

და წინ გამოაგდო ვალკა, თითქოს უნდოდა ეწვევებინა, ბიჭი მართლაც არსებობს და მარტო ვუშვებო.

— თუ შეიძლება, უკრადღება მივაქციეთ. თუ რამე დასჭირდეს, მიეხმარეთ.

— კი ზატონო, — გაეღიმა სამხდროს.

— რა ღალაფო, კვალაფერი კარგად აქნება.

დღეა ჩამოიდა ვეგონიდან და ფანჯარას მიუახლოვდა, რომლის მიღმაც ვალკა იჯდა. ასე იდგა, ვიდრე მტარებელი არ დაიპარა და ქალი უკან ჩამოიტოვა. მასთან ერთად დაიძრა ბაქანზე ხალხი, ფარნები, ფარღლები და ხელ მალე, ფანჯრის მიღმა სადგურისკენ მო-

მავალი რეღებშია ჩანდა. შემდეგ ისევ დიდი მრავალსართულიანი სახლები გამოჩნდა. ქალს თითქოს არ უნდოდა გულში ჩაქრული მტარებლის ვაშვება და მასთან ერთად გარბოდა... და აი, კვლავ გამოჩნდა მინდვრები, კორიუმები...

— აქ რე ვეყო, მიხვილ. — ქალის ხმა ფანჯარას მოსწვევითა ვალკა.

შემორიალდა და წითელიკუცა კაცი დანანა, რომელსაც ხელში სიგარეტი ჰქონდა.

— უფუცე ერთი!... აქაც არ შეიძლება მოწვევა! — უკმაყოფილოდ შენიშნა კაცმა.

— თავი დაანებო, მოწიოს! — უთხრა სამხდრომ.

— არა! — ახლა კი მტკიცედ თქვა ქალმა. — ისე გამოაღეპე აქაურობას, კაცი ვერ ამოიხუნთქავს. გადიო დერეფანში...

კაცმა აღარაფერი უთხრა ცოლს, სანთობელა შევიდაზე დაელო და ვაიდა.

ვალკამ ყურადღება მიაკცია ამ პატარა ოთხკუთხედიან ლითონს, რომლის კუთხეში პრიალა პატარა ბორობლი ჩანდა.

„ლამაზია!“, — გაიფიქრა, სანთებლის ხელში აღება მოუნდა.

— ეწვევი? — თითქოს ვალკას სურვილს მიუხედავ, შეეკითხა ქალი.

— არა, არა, კი არა! — აღმოცერად შეხედა უმწიფის, — ახლა ყველა ეწევა.

— არა, ყველა არა, — ჩაერია სამხედრო, — შე, მაგალითად, არ ეწევი! მიზეზი ყველანი არ ეწევიან.

წითელსაფარს დაბრუნდა. საუბარს უკრა მოჰკრა და ისიც ჩაერია:

— ყველა, ყველა ეწევა! — ისეთი ხმით თქვა, ვერ შეეფასებოდი. ზევს ორი ბაჰეში გვაქვს, ერთი შეხუთი კლასშია, მეორე — მეშვიდეში. უწევიან ხალხიანებით ერთი მგარადვე მიზეზივე, არც ჩასახეთი მიზევი, მაგრამ არაფერმა უშველა...

სამხედრო უხერხულად შეიშმუნა, „ჩასახეთი არ მიზევის“ გავიგონებზე. ვაკაცე ადგილზე აწრიალდა.

— როგორ სწავლობ? — შეუეთხა წითელსაფარს. — აღბათ ორიანებზე და სამიანებზე, არა?

— ფრიადოსანი ვარ.

— ფრიადოსანი?! დამიხედოდ ამას!...

— კი მაგრამ, რა არის ამაში გასაკვირი? — ეკვლა ჩაერია შიორი. და თითქოს სიამაფე იგრძნო თავის ახალგაზრდა თანამგზავრის გამო, მისი თავიდაუბრუნების, სიმშვიდისა და იმის გამო, თუ რა უბრალოდ თქვა „ფრიადოსანი ვარ“. წითელსაფარს კი ეკმა დაწერილობით უყვებოდა თავისი შედეგების ამბავს:

— როგორ კი ცოტა ხელს მიუხედავ, გათავდა!... მაგრად უნდა ამოსდო ღვათი უოველ წუთს...

ადღევებს ეტყობოდა, ხელახლა აიღო სივარტე... ამჯერად ცოლმა არაფერი უხსნა.

— ყველა ახალგაზრდა ერთნაირია! — გაიხმოდა მისი ხმა, — ოღონდ ერთნი ამგვარებენ, მეორენი კი — არა. ისე, ყველა ერთი ცომისაგან არის მოხედილი.

— რატომ ამბობ ასე, განა ყველა ცდია?

— არ ვიცი. — გააწყვირია წითელსაფარს. — კარგი შე გურ არაფერ მინახავს, ყველა უსაქმურია...

შიორიმა მხრები აიწმინა. ის გაცილებით ახალგაზრდა იყო წითელსაფარსზე და იმიტომ ელაგებოდა, რომ ამით თითქოს იფიქრა თავის არიყო ისე შორეულ ბავშვობას, — როცა თვითონაც ვიდეკას არიან? ისე. გაახსენდა სოფელი, სიღაც ცხოვრობდა, გაახსენდა როგორ მუშაობდა თავისი თანატოლებთან მანქანობით, როგორ აღზედნენ ბურჯისა და კარტოფლის მოსავალს, როგორ მარგალიდენენ ჰარხალს.

— განა უსაქმურები ვიყავით? — წითელსაფარს გახედა შიორმა, — ოჯახში უოველთვის ეხმარებოდით ფეხს: შეშას ეხერხავდით, ნახრის დაეფადით. განა ახლადელი ახალგაზრდები ცდები არიან? რა თქმა უნდა, არა! ოღონდ წინააზნა ზევს, უფროსები ველს ვაკეტენ ხოლმე, როცა ამის ღირსნი არ არიან.

ბოლო წინადადება შიორმა ხმაშალდა თქვა, ამან უფრო გააშფაპა წითელსაფარს.

— გულს პატყენ ხოლმე? — ხმაშალდა გაიმეორა მან, — ამა მუხლებზე ვიხიხით მათს წინაშე?

— სულად არა! მაგრამ უფრო პატივისცემით უნდა მოვექცეო მათ.

მიხედებოდა. ჩამოწოლილი ცა და თოვლი სიმავემ გააერთიანა. ტყეში ხეები აღარ მიჩანდა. გამოვლობა ჩაი შემოიტანა. ვალტყენი ბუტერბრედები ამოიღო ჩემოდნიდან და ღვეკა დაწევი. ქალის შეთავაზებულ ღვეკებზე უარი თქვა, სამხედროს კი ძეხვი გამოართვა, მარიალდა, მხოლოდ ერთი ნაჭერი, მაგრამ შეუხედა, მაიორმე რომ არაფერი აიღო მისი საგლიდან.

ღაპარაკი ველარ აუწო, ჩემად ჰამენენ. ცოლქმარი შიორმა შიგ შეეხინაინებოდიენ ერთმანეთს. ჩაის შემდეგ წითელსაფარს იხედა გაბაბოდა.

— რა დავებართა? — ისეკ შენიშნა ცოლმა, — რამდენჯერ უნდა ეითხრა, აქ არ მოსწონებოქი! ვასახულდით ვაიო...

ეცხმა სანთებელა ისეკ მაგიდაზე ჩაიღოდ და გაეიდა.

ყველა ღვეკ უხეხე იყო, ვალტყენ რომ გაეიფიქრა.

— ამა წინაობით! — მიჰის ხაზანს შეუხი შიორი. — მოეზამდე, ღრია, მაღა შენი სადგურია.

სადგურთან მიხალსაფარისას შიორმა საცილიდან პალტო ჩამოაღებინა ვიდეკას, წითელსაფარსას შიორის ქვეშ რომ ევიდა და ურჩინა ხელთაშიმან ჩაიფიციო.

— გარეთ იცხა. — თქვა და გაუწიულ ფანჯარას გახედა.

ვიდეკას ჯიბეში ჩაიფო ხელში და ხელთაშიმან ამოიღო. უცხმა მარჯვენა ჯიბედან სანთებელა ამოუვარდა, პატარა ოთხკუთხა ლითონისა გვერდზე პრილა ბორბალი რომ ქვირინდა.

ვიდეკა გაქავდა:

— შენ შაილდეკ ვაიძვერა ყუფოლხარ, ფრიადოსანი, — წარმოთქვა დიდი ხნის პაუზის შემდეგ, თითქოსდა ამ სიჩუბით დაატყარმა წითელსაფარს, — ვაიძვერა... იცი კი ამისთვის რა სახეჯალა? — სანთებელას დასწენდა იატაკზე, მიბურუნდა სამხედროს და დაუმატა:

— აი, ახლა სადგურზე გამოვიხახებთ მილიციას, თქვენ კი მოწმედ დამიგებოთ. ხომ თქვენი თვალით დინახეთ, როგორ ამოუვარდა ჯიბეში ჩემი სანთებელა? თქვენი კი შედავეუბოდით... ტყეში და თავისი გამკრიბობითი წითელსაფარს. — ხომ გუწუნებოდით, ყველა ერთნაირია და თაღლითობითი. ღვათი უნდა შვათ!

ვიდეკას შეხედა.

— რაო, ფრიადოსანი? რას გატყვევ?

— მიუცი. — მიხედოდა სახედრომე აღარ იფიქრა, რა თქვა.

— უურეკ შენი! — არ ჩერდებოდა წითელსაფარს, თან სანთებელას უკუეწენდა მაგიდას.

— ამას დამხეჯეთ! — ეკუში პირსახოცედაკადებელი შემოეკდა მისი ცოლი.

— შაინდ ამოენე!

მიხახოვოდა მაგიდას, ქმარს გადახედა და ხელიდან სანთებელა გამოეკოცა.

— განეხე მავედ შენ ქურთუკში, რომ არ მოვეწია. შვაგონა ვერ ამოხრინდი. მაინც მიგეიონა.

თურმე ქალს ჯიბე შეუღია. მიჰის პალტო და მისი ქმარის ქურთუკი ხომ ერთმანეთის გვერდით ევიდა.

ვიდეკას ეთი სული ქვირინდა სუფთა პაერგე გასულიყო.

თარგმანა გულნიკო ქიჩლაძის

სინილრა

ზამბახების თოჯა, თოჯა ციდან თეთრად ჩამოთოჯა, ფანტელბუად მოედერათ ყელი.

ცის ნათება ღმილ-ღმილი, ფერადოვანდ მილიდინებს, — მილია ღვეკა განა მისიენ ხელი?

შორული ნიაქარი, კოპონა და თეთრი ქალი, ტანწერწერვა ალვახავით თხელი,

შოთამაშოხის ღლიდებით, ქარში დაუნა ღლიდები, ამპარტყანოს, მოედერათ ყელი.

ჩახებუტა ცისატყელას, შენი ვარო, ჩაუღღერა. წაში იფო სიზმარბივით ნელი...

კოცნა, კოცნა, იმედები დაუხევაგა ისეთები, — ახლაც ისე მოუთმინელად ეღის!

ზამბახების თოჯა, თოჯა ციდან თეთრად ჩამოთოჯა, ფანტელბუად მოედერათ ყელი.

მარიანა ხუციშვილი

პროგრესის მთავარი გამოკრავაპალი, მისი სული და ბული იყო, არის და იქნება ადამიანი. დღეს სოფლის მუშაველებს განსაპოტრებით სჭირდება ადამიანები, რეპლუეტი დანიტარეპაპული იქნეპაინე იმუშაინე აპტი-რეპა, დიდი პროფესიული ოსტატოვით, ნეპატრული უნიანოპი.

სსკპ ცენტრალური კომიტეტის პოლიტიკური მოსხვეპიდან.

შოტა ლორტიპანიძე

ადამიანის პოლიტიკა

ბოლნისის რაიონის თამარისის მეფრინეელები ფაბრიკის დირექტორი, საქართველოს კომპარტის ცენტრალური კომიტეტის წევრი შოტა ლორტიპანიძე უბასუხებს ჟურნალ „საქართველოს ქალის“ სპეციალური კორესპონდენტის შეკითხვებს.

ანდრე გომოლანის ფოტოგრაფია

— ბატონო შოტა, თამარისის მეფრინეელების ფაბრიკა ურთულ კიდვე გაიმარჯვა საკავშირო სოციალისტურ შეჯიბრებში და დეჯიდლოდა სსკპ ცენტრალური კომიტეტის, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს, საკავშირო პროფსაბჭოს და სრულიად საკავშირო ალკ ცენტრალური კომიტეტის გარდამავალი წითელი დროშით და სამახსოვრო ნიშნით „მეთრეპმეტე ხუთ წლებში მუშაობის დიდი ეფექტანობისა და ხარისხისათვის“. ამასთან, ფაბრიკამ დამიჯიდრა აჯილა სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის მიღწევათა გამოფენის საკავშირო საბატო დავაზე. რით მიადწებს თამარისელმა მეფრინეელებმა ესოდენ დიდ აღიარებას?

— თავდადებული შრომით, მეფრინეელები ხუთწლებლის დავალების წარმატებით შესრულებით. მეფრინეელები ხუთწლებში განმრვიდლა თამარისის მეფრინეელების ფაბრიკის რეკონსტრუქციის სამუშაოები, რაზეც ეპიტე მილიონ მანეთზე მეტი დახარჯა. პარტისა და მთარობის ამ დიდ ურადლებას ჩვენმა მეფრინეელებმა რეზერვების მაქსიმალური ამოყვებებით უბასუხეს. წარმოების დიდა ეფექტანობისათვის შეუწე-

ბულმა ზრუნამ ხელი შეუწყო არა მარტო გემების წარმატებით შესრულებას, არამედ ფაბრიკის ეკონომიკური მაჩვენებლების გაუმჯობესებას. საემარისია ითქვას, რომ რეკონსტრუქციისათვის გაწეული კაპიტალური დანახარჯის ნახევარზე მეტი უკვე ამოღებულია. ახალი ხუთწლების პირველ ორ წლებში თვისი ფაბრიკა მოლიანად „გამოსიყდის“ თავის თავს და შემდგომ წლებში მოგებით იმუშავებს.

— დავისახეული რამდენიმე დამახასიათებელი მაჩვენებელი, რაც ხუთწლების წარმატებით დალაშქვას მოწმობს.

— სიამუნებოთ. ფაბრიკის საპროექტო სიმძლავრე 4000,00 ფრთა მოქეუელა. სიმძლავრე ერთი წლით ადრე — 1985 წელს აეთვისეთ. იმავე წელს თითოეული მოქეუელზე საპროექტო სიმძლავრით გათვალისწინებულზე 15 ცალით მეტი კვერცი მივიღეთ.

ხუთწლებში 252,3 მილიონი ცალი კვერცი უნდა ჩაეკვარებინა, ჩავაპარეთ 290 მილიონი, ხორცი კი 4.459 ტონა ჩავაპარეთ, ნაცვლად 3.352 ტონისა. მარტო ხუთწლების დამამთავრებულ წელს ჩაპარებულია გემამაზე ბევრად მეტი — 78,5 მილიონი ცალი

კვერცი და 1.161 ტონა ხორცი. შედგებისათვის შეჯივლია გავიხხნით, რომ 1980 წელს ფაბრიკამ 15,9 მილიონი ცალი კვერცი და 447 ტონა ხორცი ჩააპარა სახელმწიფოს.

— როგორია ეკონომიკური მაჩვენებლები?

— საეპოდ შომბედევი. საწარმო-საეინანსო გეგმით ხუთწლებში 3.595 ათასი მანეთი მოგება უნდა მიგველო, მიღებულია 7.560 ათასი მანეთი. მარტო შარშან მოგებაში 2.470 ათას მანეთს მიადწია, ნაცვლად გათვალისწინებული 1.701 ათასისა. მომავალში მოგება კიდვე უფრო შომამბედევი ცოფრებით გამოისახებო.

— რამ შეუწყო ხელი ასეთ წინსვლას?

— პირველყოფისა, საწარმოო სიმძლავრის ათვისებამ, მომპირნეობის რეჟიმის დამკვიდრებამ, შრომის ნაყოფიერების განხრულვამ ზრდამ და პროდუქციის თვითღრებულების შემცირებამ.

აქ შეჯივლია მოყოფანოთ, რამდენიმე დამახასიათებელი მონაცემი: 1.000 ცალი კვერცხის წარმოებაზე ნაცვლად 1,1 კისა-

ოსისა 0,93 კაცსათი დაიხარჯა, ერთი ცენტრი ხორცის წარმოებაზე კი - ნაცვლად 12 კაცსათისა 7,5 კაცსათი. 10 ცალი კვარცხის წარმოებაზე ნაცვლად 2 საკვები ერთეულისა დაიხარჯა 1,77 საკვები ერთეული. მარტო შარშან დაიხოვა 2.430 ტონა კომბინირებული საკვები და 1,1 მილიონ კილოვატსათზე მეტი ელექტროენერჯია. ამ მრავალნიშნა ციფრებმა თავი მოიყარა ფაბრიკის ერთ ყველაზე უფრო ღირსშესანიშნავ ეკონომიკურ მაჩვენებელში: წარმოებული პროდუქცია გაიზარდა 1.206 ათასი მანეთით. საქმოდ სოლიდური ციფრია!

- შრომის ორგანიზაციისა და ანაზღაურების პროგრესული ფორმების დანერგვაზე რას ვაპტვით?

- ჩემი ღრმა რწმენით, სამუერნეო ანგარიშთანა კოლექტიურმა იჯარამ ყველა რეზერვს გაუხსნა გზა. ჩვენს ყველა წარმატებას შეიძლება ვუწოდოთ კოლექტიური იჯარის სიძველე.

ოთხ ბლოკირებულ საფრინველში ერთდროულად 800 ათასი ფრთა მოქცეული და მოხარლია. ერთ საფრინველს, სადავ 200.000 ფრინველია, თერამეტი მეფრინველუ პატრონოსა, ყველა სამშალო ავტომატიზირებული და მექანიზებულია. ფაქტობრივად საფრინველში ყველა პროცესს ავტომატი მართავს.

პროგნოზისათვის დაწესებული მატერიალურ-ფსიქოლოგია ხარჯვის რაციონალური ნორმატივი. გაწეული ეკონომიის 40 პროცენტამდე პრემიის სახით ეძლევა ბრიგადის წევრებს, თვითონ ბრიგადირი კი იღებს უფრო მეტს. ყველა ერთნაირად არის დანტერესებული გასწიის ეკონომია, აწარმოოს შედეგი პროდუქცია ნაკლები დანახარჯებით. ფაბრიკაში სამუშაო თვიური გამომუშავება ორას მანეთზე მეტია. ამის ემატება კვარტალში ერთი თვის პრემია.

ლაბორანტი ციცინა ზაქრაძე

ჩვენთან ძირითად კონტიგენტს ქალბები შეადგენენ. მათი დიდი უმეტესობა პირნათლად ასრულებს მინდობილ საქმეს. ფაბრიკის აღმინისტრცია, პარტიული და პროფკავშირული კომიტეტები ყოველმხრივ ზრუნავენ ქალთა კომიტეტულ-საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისათვის, ყველა ოჯახი უზრუნველყოფილია კეთილმოწყობილი ბინით.

- დაგეგმავებული მოწინავეები მოწინავეთა შორის.

- არც ისე ადვილია შრომითი კოლექტივისათვან გამოყოფა ყველაზე მოწინავე პირველ რიგში უნდა მოიხსენიოთ პროცადირები: რესპუბლიკის სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი მარია პოპონდოპოლო, კლარა შარ-

ლოვა, თენგივ განელიძე, ელიკო ცინებელი; მეფრინველებიდან გამორჩევიან გულიკო კვაბიშივილი, ნარტიკა ასლანოვა, ელნა თეთრაძე, მათ გარდა კიდევ ბევრნი არიან მეფრინველეობის ნამდვილი დიდოსტატები, თამარისის მეფრინველეობის ფაბრიკის ზეგვებით მილონებს რომ ქმნიან.

თამარისული მეფრინველები უოველდურად რესპუბლიკის საბჭოურ ქსელში და სასოფლოფრთვი კვების ობიექტებში 250-300 ათასამდე ცალ კვერცხსა და ათასობით კოლოვარად ხორცს აგზავნიან.

სკკ XXVII ყროლობის გახსნის დღისათვის დიდი გადაგარებით შევასრულეთ კვერცხისა და ხორცის ჩაბარების იანვარ-თებერვლის ვეგმა, მტკიცე საფუძველი ჩაუყარეთ ზეოწედის სასტარტო წელს გვემაზე ბეგრად მეტი ვალდებულების შესრულებას: 81 მილიონი ცალი კვერცხისა და 1.200 ტონა ხორცის ჩაბარებას.

- ბატონო მურთაზ, საქართველოს კომპარტიის XXVII ყროლობაზე თქვენ წარმოთქოთ სიტყვა, ილაპარაკეთ რესპუბლიკაში მეფრინველეობის შემდგომი განვითარების პრობლემებზე. ყროლობამ დიდი პატივი დაელოთ - არჩეული ბრძანდებით საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრად. რით უახსუებთ თამარისის წითელდროშოვანი მეფრინველეობის ფაბრიკის კოლექტივი ამ დიდ აღიარებას?

- თეადიგებულ შრომით, ახალი გამარჯვებით. ფაბრიკის ინტერნაციონალური კოლექტივის სახელით მინდა დავარწმუნო პატივიცემულები, რომ მათს სუფრას არასოდეს მოაკლდება კვერცხი და ფრინველი, კვლავც ვამრავლებთ ჩვენს წვლილს ქვეყნის სასურსათო პროგრამის შესრულებაში, სკკ XXVII ყროლობის ისტორიული და დაწყვეტილებების განხორციელებაში.

წილების გამოსარდელ სააქქროს მეფრინველ მახსურა მამელოვა

მანანა ვახუშტისძე

რუსთაველის თეატრის მსახიობი მანანა გამცემლიძე სტარ კაემირის სახალხო არტი-სტის მიხედვით თუმანაშვილის სავერელი მო-წიყეა, მისი აღზრდილია.

მასწავლებელს იმდენად სჯეროდა მანანასი, რომ ჯერ კიდევ მეორეკურსელ სტუ-დენტს რუსთაველის თეატრში მის მიერ და-დგმულ ო. იოსელიანის პიესაში („სანამ ურემი გადაბრუნდება“) სოფელში იოვინას — ცაბოს როლი მიანდო.

ჩვენ ამ წარმოდგენის მონაწილენი, ცნო-ბისმთავარების ვერ ვფარავდით: „მეორე-კურსელი და უკვე სერგო ზაქარაიძის პარ-ტნიორი“ — მიუცნობდა ეს თაღუბარიალა გოგონა, რომელმაც პირველი დღიდანვე გა-მოაჩინა საქმისადმი სერიოზული დამოკ-იდებულება.

„სანამ ურემი გადაბრუნდება“ თეატრის ერთ-ერთი საუკეთესო დადგმა იყო. მასში მრავალი მსახიობური წარმატება გვახსოვს, რომლის გერევენი იყო სერგო ზაქარაიძის იგობო ბოვერეძე და ასეთ ანსამბლში ახალ-ბუდე მანანა გამცემლიძე გამოჩნდა, როგორც ნიჭიერი, სამიწოდ მსახიობი. რეჟისორებმა ზუეფ ასათიანმა და მსახიობის ერთი მნიშვნე-ლოვანი თვისება: ცხოვრებაში ძალზე მოკრ-ძალეული გოგონა, უბრალო ხუმრობაზეც რომ წითლდებოდა, შეუპოვრობამდე დადგ-რებულ იყო სცენაზე. მანანა ამდევ დროს ისხლანდასე სტუდენტურ ცხოვრების ენაზე და თეატრალური ინსტიტუტის პატარა სტუ-დენტ წარმატების ასრულებდა ხატის როლს (წ. დუმბაძის „მე ვხედავ მუხს“). იმ ხანებში ეს პიესა მისი მონაწილეობის საკავშირო ტე-ლევიზიოშიც გაავრცელდა.

„ფრიალზე“ შეუფხადა სტუდენტ გამცემლი-ძის მიერ შეტრეფებული ფეფულის როლი გ. სუნდუაიანის „კეპოში“, ხოლო ვევალი-ფის დავითკვიციანი იყო ამალიას სახე დე-უარდო დე ფილიპოს პიესაში („ნეაპოლი მილონერთა კალატი“). ამ როლები შესაქე-რებულად გოგონას სრულიად ვარდებთან მი-ულდა თავისი თავისა. ამალიას რთული ხა-სიათის ჩანასწილამდე მას არც ასაკი უწყობ-და ხელს, არც ხასიათების მსგავსება და არც ემიციური შესხივრება. ამალია — კაიბატე-ლის როლი სამკაროში ფულის მოხუცების სერ-ვილით შეტრეფილი დედგაიკია, ფულის ვი-წინა ის თაღლითობის და ჭკუჭვის მორვეში ჩაგულა.

მანანას შემოქმედლებაში მყარად გადაჯავჭ-ვა ერთმანეთს თეატრი და ინსტიტუტი. ამა-ლიას, ფუფელას და ხატის სცენადიუნენ ცაგოს და გვირისტიკებს როლები (მ. კაკაბაძის „კო-ლმეურისის კორჩინება“, დადგმა მ. თუმანი-შვილისის).

თეატრალური ინსტიტუტის დამთავრების-თანავე მანანა გამცემლიძე საბოლოოდ და-მ-კიდრდა რუსთაველის თეატრის შემოქმე-დებით კოლექტივში. მოვიდა და თან მოიტა-ნა ახალგაზრდობის სურნელი. მან გაამარო-ლა მისი პედაგოგების ნდობა და განა მარ-ტო მათი?

იმთვინე განსხვავებით, რომლებიც თეატ-რისაკენ მშობელია სურვილის წინააღმდეგ მოდიან, მანანა თავისი დედის — ექიმ ნა-თელა გელაძის რჩევით მოვიდა თეატ-რალურ ინსტიტუტში.

...„ახსენ კარი დედა, უუუ“ (დღისებრთა-ლენითან“. ლექსი ს. შანიშაშვილისა) სას-კილო დარბაზს ტრანტილით დღეულდე მანანას ხმა და სწორედ ამ სასიამოვნო ხმამ, უშუალოდამ და ემოციურობამ მოიყა-ნა გოგონა თეატრალურ ინსტიტუტში. შეე-დევ კი სტუდენტობის — ახალგაზრდობის ეს უშემეირერესი ხანა ვაატარა სავერელი პედაგოგების მიხედვით თუმანიშვილის, ანტონ თავზარაშვილის და მრავალ სხვათა მზრუნ-ველ, მეგობრულ ატმოსფეროში.

რევისორმა თემურ ჩხეიძემ შ. დღიანის „გუმინდელში“ მანანას აგრეთინას როლი მიანდო და არც უშტუნა ალდომ. მსახიობ-მა აგრეთინა სოფლის პედილობულ მზრუნ-ველი მასწავლებელი ჯაქლის საინტერესო სახით წარმოგვიდგინა.

რევისორმა ლევან მირცხულავამ ე. ლო-რთქიფანიძის „კოლხეთის ცისკარში“ მანა-ნა ლიხთის ეპიზოდურ როლი გამოიყა-ნა და მსახიობმა შესწილი თვალნათლი ენ-ვერებინა მისი გმირის გარეგნული მდგომარეობა — მამის წინააღმდეგობის რომ ვერ ბედავს და კულაკის შვილს კომპაჟირისა-კენ მიუქვებს გულს.

მანანამ მოკლე ხანში შექმნა კლასიკური მსატრეული პერსონაჟები: ამალია (გ. ლო-რთქიფანიძის „უჩანკოების“, თუმცა მისი გამო-წევა (ტოლსტოის ოვანე მრისხნაფს სიკე-დილია“), ოპტეია (შექსპირის ანტონიოსი და კლავატრა“), მარია (მ. ჯავახიშვილის „ქელის ტირითი“).

ბ. ბრეჟიტ — „კავკასიური ცაცის წრე“ — თუთუა — მანანა გამცემლიძე

ათი წელთა, მანანა გამცემლიძე მაურე-ვლს ატბობს რობერტ სტურას მიერ და-დგმულ ბ. ბრეჟიტის „კავკასიურ ცაცის წრეში“ ბრქინვადულ განსახიებელი ორი სახით: ანიკო — მოქვეებითად საინო და ლვითსიამავი, ოსტატურად რომ მაღლეს ბოროტების და სიმცარებს. სპექტაკლში ანიკოს სცენა დეკორატული ვევილობით გაფორმებულ სურათის წარჩინო მიმდინარეობს. მანანამ, რევისორისა და მსატრის მიერ მოცემული წარჩინო ანიკოს შინაგან ბუ-ნებასაც მოარგო.

ამდევ სპექტაკლში თუთუნას სახეც — მანანას მთავრე გამოარჯვებაა. მაურეგული გულ-კრილოდ ვერ უურებს მის გმირს — შე-დენილ „უჩანკოებს“, თუმცა მისი გამო-წევი ვარგენობის გამო გაბჭვებს მისი მო-აპრობა და ის მესხიურებში ვარჭება, რო-გორც დედამიწაზე მოცემული ცოცხლე დღეულება.

სსსრ-ში ფიქრობ

ცისანა ჩოლობარგია (შუაში) სამწყობო სამპროში

თბილისში, მაგნიტოგორსკის ქუჩაზე, დიდი ნაყრისფერი შენობა დგას. ეს „ელექტროაპარატის“ ქარხანაა. რიტმულად მსაურებს დაზვები, ურულ ბუბუნებენ ლუქლები. ვეება საამქროებში ასობით ადამიანი შრომობს, ისინი ოთხსაწილი დეტალს ამზადებენ.

შავვერანში, მაღალი ქალღ, რომელსაც დიდი ფიჭრანი თვალები აქვს, დღემდე აღწერებზე ჩამოვლელის საამქროებს, მშრუნ-ვეულად გაესაბურება მუშებს.

ეს ქალი საწარმოთ გაერთიანება „ელექტროაპარატის“ ქალთა საბჭოს თავმჯდომარე ცისანა ჩოლობარგიაა.

ცისანამ პირველი შრომითი ნათლობა ამ საწარმომი მიიღო. პოლიტექნიკური ინსტიტუტი დაამთავრა თუ არა, სანამიმსხმელო საამქროში დაიწყო მუშაობა. აქ დაეკავშირა თავისი ცხოვრება ბიჭინა მანავაძეს. მერე ახალგაზრდა ქალმა თავისი მუყაითი შრომითა და ერთგულებით კოლექტივის სიყვარული მოიპოვა და „ელექტროაპარატის“ პარტიზონის განვითარებას მდვილის მოადგილე და, შემდეგ პროფკომიტეტის განათვისულებულ თავმჯდომარე აღირჩია.

1982 წელს საქარმის მუშა ქალებმა ცისანა ჩოლობარგია ქალთა საბჭოს თავმჯდომარედ დაასახელეს. მას მხარში ამოუდგნენ ქალთა შრომის მუშაობის კომისიის თავმჯდომარე ელენე სარაული და საქარმოთ გაერთიანების მშობლები ნებაყოფლობით საზოგადოების თავმჯდომარე მარკო ვლადიმერე.

ქალთა საბჭო ყველაფერს აკეთებს მუშა ქალების საკეთილდღეოდ. წარამბა იღება ცისანას კბინეტის კარი. საკალკო საბჭოს დეპუტატი ყველას უწევს დახმარების ხელს.

იმ დღესაც სამაწყობო სამპროს მუშა, ორი შვილი და დიდი ელყო მანამაშვილი მოვიდა ცისანასთან. შიში მუქლუ, 39 წლის ჯეშლა სარიცხელმა მოიკავა. ლენინგრადში მიინდა წავიყვანო — იმდღეებშივე ქალი... ცისანამ დახმარება აღუთქვა ელყოს და მისიდააარაკებულად დირექტორთან წავიდა; გზად მიმაგალს თავის მამაზე ავიკატა ფიჭრი. მამა — ილია ჩოლობარგია სამპროს დსასავალად წავიდა, წავიდა და აღარ დაბრუნებულა. მაშინ ცისანას დედა, ლევა დაბრუნდა 25 წლისა იყო. შვილის ერთგული დარჩა მოლომდე. ჰედაფიცმა შრომისა და პოეზიის სიყვარულით გაზარდა ერთადერთი ქალიშვილი, ვინ შრომობს მუშაობა ქალმა რამდენი ლექსი მიიქმნა მწერლის ნათელ ხსოვნას. მამის მოყოლებზე აეშალა ცისანას. რამდენიმე საოცრად შეეცოდა ჯეშლამ და მისი შვილები.

გაერთიანება — ელექტროაპარატის“ დირექტორმა გურამ გზირიშვილმა გულთან ახლოს მიიტანა ელყო მანამაშვილის ოჯახის გასა-

ჭირი და დახმარების სახით 300 მანეთი გამოუწერა. პროფკომიტეტმაც გაიღო თანხა და ელყო და მისი ავადმყოფი შეუღლე ლენინგრადში გაგზავნეს.

ქალთა საბჭოს ინიციატივით საწარმომი ჩელოვაჭიონი დედუბისათვის „მედიაცი გრაფიკი“ დაწესეს.

ქალთა საბჭო და პროფკომიტეტი იბრძვიან ქალთა სახიანო და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისთვის. ამის შედეგია, რომ მარშან 28 მუშა ქალის ოჯახმა ახალ-მოსახლეობა იჩვიდა მუხიანის დასახლებაში, უფასო საგზურე გამოეყო 53 მოწინავე ქალს, 400 ბავშვმა დაისკლეს, პოინერთა ბანკი „ისინი“, 300-ზე მეტმა ოჯახმა ისარგებლა სა-ოჯახო საჭურჭლი კასის რაიონის სოფელ რკინისის ეთილმოწყობილ დასახლებულ ბაზაში.

შარმა „ელექტროაპარატის“ ქალთა საბჭო, პარტიულმა კომიტეტმა და მშობლებმა წებაყოფლობით საზოგადოებამ კონკურსი გამოაცხადეს საწარმომი კომუნისტური მორალისა და საბეკაი ზნეობის ოჯახის გამოხადენებლად.

ბეური ახალგაზრდა ოჯახი ილვის აქ. ამ ახალგაზრდებმა სანიმუშო ოჯახის შექმნისთან ერთად უნერგიულად იმუშავეს და შეუთმობებზე ხუთწლელი ვადაზე ადრე შეასრულეს. დიდ ფორუმს, საბჭოთა აკვირების კ XXVII ყრილობას ისინი ხელმძღვანელებული შეუდგნენ. აი ისინიც, კონკურსში გამარჯვებულნი: განამაწიებელი ინვა მერცხაძე და კოსტრეპისკინი ზადირ მანავაძე, ბუღალტერი ელდონ კობლაშვილი და მსხვილა მუსიკ ქსოვრელი, ტექნიკოსი მარინე გოგოლაძე და ხარკი სერგო ბროძელი. დღლა გოგოლაძე და არჩილ ბეკურიშვილი, მარინე და ჯამბულ ჯღარკაევი.

ამ სასახელო წველებს ქარხნის კოლექტივმა დიდი ზეიმი მოუწყო და გამარჯვებულნი სიმბოლურ საჩუქრად „კოლხეთის“ მითარა...

აქ ტრადიციულად იქცა ვერცხლის კოჩორეობი. სულ ახლამან ძველ თბილისში, ნარიყაუაზე ქალთა საბჭომ „ვერცხლის კოჩორეობა“ დააბრუნა ნინო არბენიკოვას და ალესო ბა-

რძიმიშვილს, ნელი და ნუნუკა გოგოლაშვილებს.

ქალთა საბჭო კონტაქტშია მუშების შეილებების სკოლების ადმინისტრაციასთან და მშობელთა კომიტეტთან. მუშებს ეხმარება ოჯახის წევრთა სამუშაოზე მოწყობაში. მატრიალურ დახმარებას უწევს მრავალშვილიან დელებს.

თანამედროვე ქალი საზოგადოების აქტიური წევრია, დედაა, მუქლუაა, ამბობს დღეს მთელ სიმყვანით დგას ქალისათვის შრომის შესწავლების საკითხი.

მუშა-ქალების საჯარო შრომითი საქმიანობის შემსუქულებლის მიზნით, ქალთა საბჭოს ინიციატივით საჯარო ქარხნის ტერიტორიაზე გაიხსნა ნილბისტრუქლისა და სასრბაო მალაზიში. პარკისათვის სასადლოში მუშაა კლდინაროული ნაწარმის გამოყენა-გაყვადე. გათვალისწინებულია სამრეწველო მაღაზიისა და პურის საცხობის გახსნა.

წლეულს „ელექტროაპარატის“ მუშობი გაახარა 400 ექ. მეტრი ფართის მოცულობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების ობიექტმა, სადე მოთავსებულია სილამაზის სალონი, ფენსცმდლის შვეტოების ჯიხურე, საფოსტო განყოფილება და აუთიკი.

ქალთა საბჭომ ადმინისტრაციის წინაშე დასვა საკითხი და ქარხნის ტერიტორიაზე ამეშენება სანატორიუმ-პროფლაქტორიომი, რომელიც წლის ბოლის ჩაადება მწყობრში. ცისანა ჩოლობარგია ამ ქალთა საბჭოს წევრებმა მარგო ვლადიმერე, ელენე სარაულია, ლევა ნარბლაძე, იულია არამიშვილი, მედეკე ტეგვიშვილმა და განა ვიორგელე ბეური რამ გააკეთეს ადამიანთა საკეთილდღეოდ...

—ცისანას სამუშაო ოთახის კარი ხშირად იღება. ის უსმენს ყველას. მათ თხოვნას უფრადილებოდ არ ტყუება. სხვებზე ფიჭრი და ზრუნავამი სანატორიუმ-პროფლაქტორიომში მომალდებენ რბალი და ორი ვიდილი — ბადირ და ზვიადი. ისინი დღის ყველს გააკყვენ და საწარმომი შექმნის საოჯახო ინსანტი. ცისანას ავიწვდება დადლა. ბდინერია დღეს მუშებს მისინაზე თავაწვდება მიუძვდება.

იჩაპრა თორაბა...

მიქტრის წლები,
შენზე ფიქრებს ვეპიდებო...
მზე იცინის,
გორებს ჩრდილი
მოსავს ხეთა,
მაგონდება ის ძვირფასი
ბექდის თვლები,
ჩვენ რომ ღაფგრჩა,
ჩვენი სოფლის მოსახევეთან...
იმ ბავშვობის მზე შეგ სულში
ჩახლართულა,
მწველ ფიქრებში ფერმიმჭრალი
მოჩანს სახე...
ისევ მზაფრავს მე ის ცრემლი
თვალბატულავ,
ღაწვეზ ბროლის ცვარანამივით
მოცახცახე...
ახლა სად ხარ,
წარსულ ღღეთა ქარიშხლო,
მენატრები,
შენზე რამეს ვეძვობ განა...
მოდი, ერთხელ
ბაგე მუვლით გაიშვოთ,
გავიხსენოთ საყვარელი კენჭობანა.
წუთით დავხსნეთ მივიწყებულ
საქირსიხან...
ხადაც ლოდებს ჩანჭქერების
პროლი ამკობს...
გიფხრა, ქარი
ტირისდ რატომ ატირებდა...
მოდი, სულს დაუშვარალი
ფორიაქო...
მოდი, გიფხრა
რომ ეს გული უცვლელია,
რომ მას ღღემდე
შენზე ფიქრი არ სცილდება,
რომ გულისთქმა
ვარდის მქრათალი ფურცელია,
თუ არ მოსწევებ,
მალე ფრთები დასცივდება...
მამინ ბავშვმა სიუვარული
რა ვიყოღი,
ღღეს იმ ვარდთან
სხვა პეტილა მიპარულა...
მანც მოღი,
მანც მოღი,
მანც მოღი,
ღღეს გაშალოს
ფრთა პირველმა სიუვარულმა...
მოდი, თორემ...
თუ კი თმებში შემომთოვა,
ვეღარ იცნობ შენზე ფიქრში
ღაღლილ სახეს,
მოდი... ჩაქრა...
ჩემო ფიქრო, ჩემო თრთოღევ,
არა მანც,
ეს რა თვალზე ღაღინახე?..

სამგოგლო

შენ ხარ სიმაღლე,
შენ ხარ ჴაღარი,
შენ ხარ სიღღრა
საგაფხულო,
სულში ბრიაღებ
როგორც ღამპარი,
ცაო, ცხრათვალა
მზით გაღანულა...
შეგაუტრებ ტრფობით
შენს ტურფა მთა-ბარს,
ეფიქრობ, რა მოგვლავს
ამ ღღეთა მნახველს...
და როგორც ბაღლი
საყვარელ ანბანს,
მე ვიმერებ
ასწერ შენს სახელს...

პრთს გბტყვი...

მხოლოდ მაღროვე,
გიფხრა სათქმელი,
სუტ მბრებზე ფრთები
შემშოგატოლო...
სხვა არაფერი,
სხვა არაფერი,
სხვა არაფერი,
ჩემო ბატონო...
მე შენი ღღი მომინდა ახლა,
როგორც სურნელი მაისის ღღისი,
და ვიცო, მერე
შენ სხვა გზით წახვალ,
მეც გაუუყვები
ჩემს ნაცნობ ბილიკს...
მხოლოდ ერთს გბტყვი
ნატვრას გაფრენილს:
რა მეშველება,
შენ რომ დამტოვო...
სხვა არაფერი,
სხვა არაფერი,
სხვა არაფერი,
ჩემო ბატონო.

თრიმლი ღარკჰეთის გზაზე

ქარებმა თრიმლებს
ლიღები შესწნეს,
მე თმებში მერთო
თრიმლი ღარკჰეთის.
და თრიმლის ალზე
დაწერილ ღღესებს
ვიმორებდი
როგორც გაკვეთილს...
ეს იყო მამინ,
ეს იყო წინათ,
ის ვრუანტელი
მე ახლაც მივლიბ...
უცებ თრიმლებში
ატირდა წვიმა
და თმებში ჩაჭრა

კოცონი თრიმლის...
ო, იქნებ ახლაც
ღარკჰეთის მთაზე
ლიღებ ღღსნიღინი
თრიმან თრიმლებში...
და მაგონდება,
ღღილით სავსე
გზაზე ღღინდა რომ
მივაცილებდი...

წამოყვანი იჩაპრათი

არ გსურს დავტკებო
მზეთა ბიღით?
წამოყვანი იჩაპრათში,
საღაც უცხო
ფრთა სხივი
გახლართვია
ირმებს ტქებში...
ღღისკვლოთ
ფრთები ცვარში,
საშვარდნოს ქარაფებთან,
გავიხსენოთ,
ამ მთებზე მამინ
მთავარ როგორ ანათებდა...
ვიღერ მზეთა
გზარობო მზერით,
შემოგვათოს
ვიღერ თმებში,
წამოყვანი,
წამოყვანი,
წამოყვანი იჩაპრათში.

„სანა ნუბა გადივლიდს“

გაიხსენი
ნიკოლოზი

ქეთი დლომიძე

წიბის წითები სარკულს ცრემლებად ეღვინებინა. დებურულ, სველ ფრჯაბათთან ახალგაზრდა ვაჟი დგას. უძრავი დღდრდიანებული სახე ფიტრის წულია და მის გამოტყვევებაში სვედა აღბედილია. ასე იყვება კინოსურბრაი.

„სანა წიბა გადივლიდს“ რეჟისორ ქეთი დლომიძის პირველი დამოუკიდებელი ფილმია. სცენარი დრამატურგ ღამა თბუკაშვილს ეუთხათნის, რომელიც თავისი პიესის „ძველი ვალსის“ მიხედვით დაწერა.

ახალი მხატვრული ფილმის დედაზირი ერთი ჩვეულებრივი ოჯახის ისტორიაა. აუტორებს განუზრახავთ მთავარი მახული ქალსა და დედაზე გადიატანონ, მისი შინაგანი სირთულით აღსავსე ცხოვრება ახასონ, ისეთი საკითხები წარმოაჩინონ, რომლებიც წინე ეფოთისათვის შეტად აქტიულებინ არიან. ფილმი ადამიანურ განიღებზე, ტკიპილღებზე მოვკითხობრბს.

რეჟისორი ქეთი დლომიძე არ ცდილა გმირთა ხასიათების დახატვისა და გამომსახვე-

ლობის რთული კინემატოგრაფიული სერვები გამოეყენებინა. მთურებელი სადღა, მარტივად იგებს ფილმის ძირითად ლიტმოტიტებს.

კინორობობობის ძირითადი სამოქმედო უბანი ძველი ბინაა. გარდასულ დროსა იგარი ახლებს ავეჯს, სურათებს, ნათებებს. სიმედრობეში ისმის ნაღბინის ვალის გულში ჩამწვლბიში მგლოფია. ოთახში ფუსკუნებს დედა-სალომე, მაღალი პოეტური სულისა და მისანსწრავლის ადამიანი. კერანზე მგდეა გუფობობის თაგუკავებელი, მგლღავარ სახე ირგულბება. სალომე აღვიტებს საწოლზე გარბისმულ ვაჟიშვილს, იქვე ნანახსუვი მგულულე დაბობტებს. მთურებლისათვის საცინაურია წინააღმდეგობები, რომლებიც ოჯახის დედაობის ვერ გადულახავს. მის უკვე მოძრობბში ნათლად ჩანს განწყობილბება, რომ ვერ შეუვება ქმარშვილის სიზანტებს და მისგამო უურადღებობბს. მგდეა გუფობობ — სალომეს სწრაფი ნაბიჯები, შობამგულვად ვესტი, დედის სულის თრობლახსა, გულის ძახილს ამბედღებულად გაომოხატავს.

ვახტანგის როლს ქართული თატრისა და კინოს გაომინწილი ოსტატი თენგიზ არჩვაივი განასხობრებს. ვიას სახე თბობლის სახეღმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტბა დემბიტატბა ირალი ჰანტურიაში შობამგულვავად შექმნა.

რეჟისორბა პერსონაგები ინდივიდუალური იფიტი გამოკვეთა, მთავარი გმირები მასბტბურად დახატა.

ფილმის მიხედვით სალომეს ვაგუნა სუსტია შოლასა და მგულღებზე. სალომე ძველი პედაგოგია და მას მოვალბობად შიანია სამადგალოთი ქმარ-შვილი კეკელებს, შვილი მაღლი იდღვლებს უბარობს. ვერ ატრბნია, რომ მგულღა დისერტაციის დეკან ხელღუნერად აღბინებრებს. მგუნებზე დედა ოჯახური იდილიის ნაცვლად მშობლად ღამბინაოვე.

ნანახსუვე ქმარ-შვილს სგდეებს, რომმლოციე საკვეწნო საქმის დიდი ინტერბეტი არ ამბობრბები.

ატორბების ნანაფიტირ მგულღარ იკითხვბა ფილმის ყოველ დეკაღბში. ლაკონურ და ნათელ კინორობობობში პერსონაგების ქცევეები ნახატულია ინდივიდუალური სახასიათო ნიშნებშით, ისინი მხატვრულად დამგვეტრბელი არიან და შთი დილაღებში წინ წარწიწულია საზოგადოებრივი სატკივარი, ოჯახის პრობლემები.

ვახტანგს არ სურს სალომეს სავეღურბებით სავსე, გამკიცხვ თვალებს გამღღებშით უტკიროს. იგი აღბინწური გრამობობისაგან თითქოსდა დამბრტბილია. მგდეა გუფობობ და თენგიზ არჩვაივი პროფესიონალი ოსტატობით ქმნიან ამ გმირბა იტრბახებს.

ვია ახალგაზრდობის წარმობადგენელია. იგი საულ სგვა ასპექტიდან გრბის ცხოვრებას, ახალ, გაკვეღავ გზას ვიკებს, ამგუნად, არც დედის ჰადგავი მოწინს და მშობლის რბვბასაც ვერად არ იღებს.

ვიას საკუთარი გულისთქმა აქვს. სავეღურბით მიმბრბვის მობობლს: „მღინა მინტერესებს, რას თბობვი ზგებან? სულგინი და ქურდი არა ვარ. ნარკოტიკს ახლებს არ ვკვებობ. არ ვლოთბბ, უნიწონრსაც ვერ მიწიღებ.“

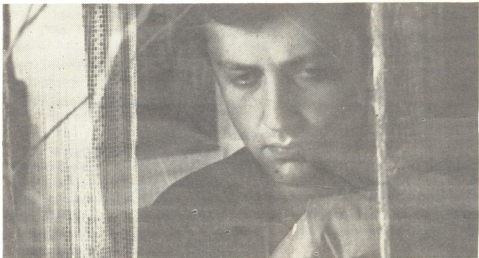
— მუ მინდა საღაცი დიდი მიზნით იფო ანბობული, — უხასუბებს დედა.

— დედა ნუ მგრავ ხეღს, — მოუღონწილი ტკიპილღით ამბობს ვია. შვილის უწვლად ინტონაცია აფხიზღუბს სალომეს და მას საღბში შეანრბებდა, სურს ამოკითხობს დღემდე შეუწიბელი.

სალომეს მოქმედება ქმარშვილის სიყვარულით არის წარმობინული. გერბინდან ისმის მღღავა გუფობობის გულში ჩამწვლბი ხბა — დედაღის: „შწო, თბობავიბა, მგუო თბბთბისბა, ლცყვად მუწლმობრილი დედაილს გვედრბები, იგი ვინე მივედრა დღიი სიყვარულით, ფრთბობი დღიფრად, ამბ გვედრბები“...

მკრთალი შუკია ოთახში. ვახტანგი ტახტზე ლბადგავაჯედულად ჩამბმდარა. პირბინირ სხედან მამა და შვილი და დამბრტბილი სახებუთი შესიქერბან ერთბინწის. — დედაშენი ბებერბამბი მარბალია. მას არ მოსწონს უინტერესო ცხოვრება. მას არ სურს შვილში უწბისყოფო ადამიანის ხგდაღებს, რომელიც მიკბროღებს იქ, სათიეე ჰარი წალიღებს. ზემი ინტრტულობა კმარა სახველად მისთვის.

— დედა ძლიერ ავად არის. ვიას ვრდ ჩანსბა მამის გაბზარული ხბა და იგი გავრცინა, გულის მღრწელი ვკვი გამარბლღება, თბბიქის ფარდა აჯგბდა სინამდვილეს. მამა-შვილის აღმობღებელი სახებუი შეუვახბა ერთბინწის.

სალომე დლომიძე

მედა კაფარიძე — სალომე

ვინს ჩემი წვენი მეტი სსა...

...ინსლიან ღამეში სამწავრო გემი წვიის

ტალღებს შიპობს. სახალწლო შეხვედრა
ვეწვე უკრავს ორკესტრი. სადღესწაწლო
მავიდახთან წანწინი სახეები — სალომე
ვახტანგი, ვია. თავშეკავებული დარღია აღ-
მუშვლი თითოეულის სახეზე, შიში — უბე-
დურებამ არ შემოაღოს მათი სახლის კარე-
ბი.

სალომე ვეშანავა. ვრბჰვლ, თეთრი კაბის
კალთებს ზღვის ნიაგი არხვლ. იგი ორან-
გიშებდა და სველიანი თვალებით სივრცეს
ვაკურებებს. კაჭრა ნელა იხევს უკან და ქა-
ლის ხილვები უჩინარდება.

...კდრმიღმა გაის სვედიანი მზა მისი:—
ღვა გაზაფხულზე ვარდაიყვლა. ახლა სახ-
ლი ორნი დავრჩით — შე და მამა. დილა-
ობით ხანდაზნ მავიწყვება, რომ ღვლა დარ
არის და კვლავ უკნობს მას. ოთახებში კი-
დეკ ტროალებს მისი სურწენლა და როცა ვა-
საქურებობთ ბუტუნელი ხვდება დედის ვა-
ყურა. მავნიტოლმს ვრთავ... და მისი სავა-
ყურელი ვალის ნაყნო მელოდის ვუსწენ.
ფილმში კარგად არის შერწყმული პერსო-
ნაგები: თამარ ციციშვილი, ნანა მჭედლიძე,
კახი კახიანი, იაკობ ტრიპოლსკი, მონიო
გოგიანივა. ვოვი ველოვანბი, ნინო ბურდული,
გიორგი ხუციშვილი, ნინელი ჭანჭიჭიასა და
სსა.

მუხისა ვკუთხის კომპოზიტორ ვიორგი
წლიაძეს, ოპერატორია მიხეილ მდინეიკოვი,
მხატვარი — კახი ხუციშვილი, მწიბს ოპერა-
ტორია — ვლადიმერ დოლიძე.
ამაღლებული სულის ქალი, კეთილშობილი
ღვლა და მუეღული მიზნებისაკენ სწრაფვა-
ში დაიფერებლა: იღვლიან მისახველი ვნა
მისთვის რთული და შორი გამოვლვა. ქმარ-
შვილმა მუეფო სალომე ორბეჯანი, მაგარმ
გვიანვამ, როცა დედის ოცნებებში უღრმო-
ბლად დამოხსენარ და მიულოწენლად დატო-
წილისყოფლი.

ათმარ ჯაფარიძე

ქართული საზოგადოებრივი არი სასუე-
ნეთა მანძილზე შეურიგებლად ებრძოდა
ღვინისა და სპირტანის სასებლებს უზომოდ
გაძიყენებას. ცნობილი მოაზროვე იოანე
ბოლნელი ჭერ კიდევ მე-10 საუკუნეში კა-
დავებდა ღლითობის დამღუეველი ზეგაღვ-
ნის შესახებ. დავით აღმაშენებლის თანავე-
დროვედ იოანე პეტრიწმა ზომიერ სმსა და-
კვეზაზე მთელი მოძღვრება ჩამოკაღიბა,
რომელმაც თავის განვითარება ჰკოვა არჩი-
ლის, თეიმურაზ მეორის, სულხან-საბა ორ-
ბელიანის და სხვათა შემოქმედებაში.

ისტორიულ-ეთნოგრაფიული და ფოლკ-
ლორული მონაცემები გმობს ვადგამრბობის
სმსა და ღლითობის უყოველგარ გამოწე-
ნის. ღლიო ურტიტობის მხოლოდ საშუა-
ლები: იყო და არა თვითმინაინ. რაც შეეხე-
ბა არსე, მისი დღიი რაოდენობით მოხა-
რებას არც ქართული ისტორიული წყარო-
ები იცნობს და არც ეთნოგრაფიული სი-
წინამდვილე. თვით მაღალმთიანეთში, გვიან ხა-
ნამდე შემორჩენილ საწესო დღიობებშიც
კი ძირითად სასწეალ ღვინის, ან რას (ცო-
პიტურის), ანდა ღვდს ხმარობდნენ. ისევე
როგორც ბარში, მაგარი არსის სმა მოაშვი
გამორიყებულ იყო.

საგულისხმოსა ის ვარმობება, რომ ხალ-
ხური წესით დაეწენებული ბუნებრივი ღვინი
თელი ალკოჰოლმს წარმატებით ებრძოდნენ.
ღვინო „ხადვრო სასწეალ“ თვლებოდა
და მისაღმი მოკრძალებმა ზომიერად მოხ-
არებში გამოიხატებოდა. ბოლო დროს ის ვა-
თანაფარდობა დარღვა და ეროვნული ტრა-
დიციების „ერთგულების“ სახებით ზოგი-
ერთი ალკოჰოლურ სასწელებს ბრტყლად
იყენებს ამიროდ დროლითა სკყ ცენტრალ-
ლური კომიტეტის 1985 წლის მათის და-
ღვნივლით — „ლოლიობისა და ალკოჰო-
ლიზმის დამაღვის ღონისძიებათა შესახებ“.

ქართული სუფრისა და საერთად, პურო-
ბის წესების შესახებ ძალიან ცოტა რამ ვი-
ციოთ. შეუსწავლეთ ვაქავს მისი ისტორია,
წარმოიშობა-ჩამოკაღიბების მთელი პროცე-
სი. რომელი ქართველი კაცი არ ამჰყობს

ჩვეული გულგაშლილობითა და სტუმრის
მოუვარეობით, სტუმრის დახვედრის დახვე-
წილი ზრდილობით, ტრადიციული ქართუ-
ლი სუფრის დინამიზაითა და ხარტოვრობით,
რიტუალის დონეზე ამაღლებული წესრიგი-
თა და მამაპასურ ზრე-ჩვეულებათა სრულ-
ყოფით. სუფრა ჩვენი ცხოვრების თანაზი-
არია, უყოველი სისხრტულისა და ქირის თანს-
ლები, ჩვეულებრივი თუ განსაკუთრებულ
მოვლენის ვერგვინი, მაგარამ ღვინო საქარ-
თულში არა მარტო სუფრის მწვეინება,
საქარტო, სარტყოლად და საყურწინალო სა-
შუალებმა იყო, არამედ ეთნო-ტრიო ძირითა-
და სავეები, როგორც იტყვიან „სურო ჩვენი
არსობისა“. პური და ღვინო მარაღვება ამ-
შეხებებდნენ ერთმანეთს. თემთვევითი არ
არის, რომ მუეფა-კოტბა მემორტარა მეორ-
ად ისინი ვაგასოტბა. ჩვენი წინაპრები თი-
თოეულ ქიქვა ღვინის ვიდ უფროხილდებო-
დნენ და კრძალვით ებყრობოდნენ, რო-
გორც პურის ღვებას. პურის ვერტლად ღვ-
ინის დაყენება კანონზომიერია. ქართულმა
ხალხმა მუელთაგანე შეიციწო ღვინის
„ეთიარტა უყოთიანი სწევაგის“ საყუტეცხო
თვისებებით და მას ვგვმზომიერად ხმარობ-
და. დღესაც სპირად შესვლებით წინაბე-
დულ, ვამრტე ადმინანებს, რომელთაც იცინა
ღვინის ფსიი და უყოველდლოერ კვეზაში მის
ზომიერი გამოყენება. რამედნ ბერავებს
უტყვას: —

— ვიხარობ ვაწის ძირმა, მისი ნაფური
მამლევს ძალს, მაცოცხლებს და მამოშუ-
კვებსო...

ქარტავა ნათყვამი:
„ბერტე ვიწოერ თერესო, კახეუს ცოტა
წვდესო, ვმწვილეს სუნი მწვიდეს, ღმერთს
თაყვანი სცესო!“

ქველ საქართველოში სრულყოფიანებამდ
ახალგაზრდას უფროსების სუფრასში არ
დაცხებდნენ, მისთვის მაგარი სასწეილის და-
ლვევა საერთად დაუშვებელი იყო. ადათის
ძალით, სუფრასთან ქდომის უფლებმა კა-
მუტის მიწოდებულა წრწიწ წარგვიანებს
წინავედა, მაგარამ ვიდრე დადგინებულა

გიორგი სხერვახიძის მემორიალი

გელოვანი. ეს უძველესი შეხვედრა თბილისის ოპერის თეატრში მოხდა. მამით ობოლმა არჩილმა ახადმყოფებისადმი და მეგობრებსაც ახანა: „დედი, ოპერაში „ქეთო და კოტე“ ვნახე და ჩემი ქეთოც იქ ყოიოზე“. მათი სიყვარულის დაწყება 1941 წელს, სამშაპლო ომს დაემთხვა. თბილისის პოლიტექნიკური ინსტიტუტის ურსილამთავრებელი ინჟინრის სამუშაო სხვადასხვა ქალაქებში ხანგრძლივ ყოფნის ითხოვდა. სამი წელი გაიდა წერიალების მიწერ-მოწერაში. ქუთონი სამხედრო პოსტალში ქორეგად მუშაობს და დატორლებს თავდაუზოგავად უკლის. პეკელსავით მსუბუქი, სახანთელი ქალიშვილის იმედია-ნის სიტყვა და თავაზიანობა დატორილთათვის სულერივით საზრდო და ნუგეშიც არის ქეთოს, დაძაბულ მუშაობასთან ერთად, თავად არჩილის გზაზე უჭირავს. და, აი, შეყვარებულებმა, რაღაც მიზეზებით, ხელისმორჯა შესდგა. 1943 წელს გასამხედროებელი შენეულ ისევ ჩვენი ვარების მიერ ახლადგანთავისუფლებულ ქალაქ ნიკოლავეში მიემგზავრება. რამდენიმე თვის შემდეგ უკვე დეკლემბო მთლიანად ქუთაისი რაიონის თბილისის და ბათონ არჩილის მიერ გამოგზავნილი პირის ნიკოლავეში მიიყვანა. დაბრუნება გზებისა და ქალაქების გათვლით (ახლა რომ 2 საათიანი მგზავრობა სჭირდება), 14 დღე იმოგზაურა, ხან საპარკო მაგარბელით, ხან ფორანში, ზოგჯერ კი ფეხითაც უხეზობდა კოლომტრების გავლა. ასე სწავლით მაიალრა მოლოდინით დადლო წყვეტილ გულსისწორთან. მათი სიყვარული მალე დაამყვანა ვაგიჟისთან - ვიქტორის დაბადებამ. ოჯახურ სუკუმში ჩამაული ქალი თავის პროფესიას არ დატოვებს: 1943 წელს, მოსკოვის სკოლისფოსტის სახელობის ინსტიტუტში გამოხვედრულ კონკურსში გამარჯვებული ქუთაისი, მალე ინსტიტუტის ქორეგვილი კლდინოს დირსული წევრი ხდება. სახელმწიფო პრემიის ლურჯავი, პროფესორი თათარ ჩახუნაშვილი იმ წლებს ასე იფიქრებს: „ქუთაისი იქ არ მოსულა როგორც ახალბედა ქეთო, მას უკვე სამკაო ამოცდილება ვაჩვენა. ხშირად ნახავდი საოპერაციო განყოფანას, დღე-ღამის მორეგობაზე ნაპოვნივით ავადმყოფეთთან, როგორც ოპერატორ მუქანაზს და შრუნველ ქეთოს. იგი აქტიურ მონაწილეობას იღებდა ინსტიტუტის სამედიცინო-კვლევით მუშაობაში. გამოდიოდა მას შესხვედრული ქორეგიული საზოგადოების წინაშე“.

სოციალისტური შრომის გმირი, გენერალ-ლეიტენანტი, პროფესორი და არამოკე თეფას ასე ახასიათებს: „იგი დღეუარელი,

მშრომელი, კარგი სპეციალისტი, ქორეგი და მკურნალი ექიმი. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ახადმყოფებისადმი და მეგობრებისადმი მისი გულისმინიერი დამოკიდებულება. იგი წინე კოლექტივის დირსული წევრია. რჩენედ ამიტომაც ინსტიტუტის მრავალრიცხოვანი კოლექტივის დიდი სიყვარული და პატივისცემა დაინახო“.
 ვუვლეს გვასოსეს ომის განსაკუთრებული სიმამრე - სევესტოპოლის, შვაი ზღვის ამ გმირი ქალაქის განადგურება და გაპარება. მის აღდგენაში და განახლებაში სამხედრო-საზღვაო მშენებლობის მეთაურობდა არჩილ გელოვანი. მათი ოჯახი საცხოვრებლად დროებით სევესტოპოლში გადავიდა. აქ ქუთაისში კვლავ აგრძელებს მუშაობას საზღვაო ფლოტის მთავარ სპეციალში, რომელსაც ხელმძღვანელობდა კოსტალი ქორეგი, რესპუბლიკის დამახარებელი ექიმი. ახლა მოსკოვის მედიკორო აკადემიის ძე ყოფილი. სევესტოპოლი გელოვანების პირველ გამოქმნას იტყურა პარტიული მუშაკი კოშჩინი ასე წარმოუგებდნენ: „არჩილ ვიქტორის ძე - მაღალი, მზიანდული, ძლიერი, უხედედა კარად მირტებული საზღვაო ფორმა. მისი მუდელ ქეთო ვლადიმერის ახალი იმ დროისათვის სილამაზის და გაფორმების ხანში ითოვებოდა“. პირწინად დაბრუნებული ქალაქის მედიკონის დამე ნასახარის კვლდებთან ქინნათ, ხოლო გელოვანებს სახელდაბლოდ გაკეთებულ რვა-მეტრიანი ოთახი მთინებს, რომელიც ბატონ არჩილის სამუშაო კაბინედაც წარმოადგინდა. რამდენი ვაგობრების ვადაძანა იყო საჭირო თუბა ქუთაისს საუბლეა ქინნად თავის პარტიასთან ერთად მოსკოვში კომორტაბულურ ბინაში ეცხოვრა.
 სამხედრო ცხოვრების გზა გელოვანების ისევ მოსკოვისაკენ უჩილდებოდა. ქუთაისი თავის ყოფილ სამსახურს უბრუნდება. თანამემამულებების ღრმად შინაარსიანი საქმიანობის ქუთაისის კეთილმოხელური ბუნეზიანობის უზღაფ დამახასიათებელი და ადანიინავია. სწორედ ეს იყო იმის მიზეზი, რომ პროფესორი თათარ ჩახუნაშვილთან ერთად, ქუთაისშია გამოცვა წიენი „ნ. ჯ. სკოლისფოსტის სახელობის მოსკოვის სასწრაფო დახმარების ინსტიტუტი და ქართველი ქორეგები“.

მათი ოჯახი დიდ დახმარებას უწევდა ახალაზრდა ექიმების, სტუდენტების და ვეუვლეს, ვისაც მათი მშენებლის დამტორებოდა. მაღალი იღივალის მატარებელმა დედამ შვილიც დახასიაწინოდ გაპარა - ვიქტორ არჩილის ძე დირსული

მოსკოვი... ჩვენი ქვეყნის გული უველა ქართველს რომ უყვარს და ემამება. მოსკოვს გამგზავრება იმთავითვე თავისებურ სასიამოვნო მულდვარებას ბადებს. იქ, მრავად საინტერესო მოთაქედლივებასთან ერთად, სასიქაფლო ქართველი ოჯახებითაც ვხვართო, რომელთა ღრმა შინაარსთან საქმიანი ცხოვრებაზე ბუერნი რამ დაბეჭდვლა ჩვენი პრესის ფურცლებზედ. მითავდ გამოჩნებულია საოველივად ცნობილი, საინჟინრო ვარების მარშლის არჩილ ვიქტორის ძის და ექიმ ქეთოვან ვლადიმერის ახულ გელოვანების ოჯახი. აი მათი სტუმარმოხდელი მუდგრო ბინა, სიხალდეითა და სისახდეით დამშენებული. რამდენიმე ფერწერულ ტილოს შორის ცოცხალ არსებასათი ვიგეწრის ბატონ არჩილის პორტრეტი: ორდენებით მკრადგავსებული, მოგაონებული სახის ქართველი კაცი (მხატვარი რ. სტურუა). ჟურადღებას იქცებს საოჯახო აღბინში კიდევ ერთი მისი სურათი წარწერით: „მშურვად სიყვარულით ჩემი ცხოვრების ყველაზე დიდ მეგობარს, სულის სისაქეტას და მშენიერების განსახიერებას, ჩემს ძვირფას და უნაზეს ქეთოს... უღივდისი სიყვარული და მაღლობის ნინაზე მისი გულწრფელი და უსარმაზარი სიყვარულისა, უსაზღვრო ერთგულებისა და თავდადებისათვის. ჩემდამი ვაწეული ამავისა და სიყვაროსათვის, რამაც მომეცა საუბლეა ვაგებდარსიყვარი ისეთი, როგორცაა და სურათში გამოიყვანესა“.

არჩილი, მოსკოვი, 1975 წ. 30 აპრილი.“ ოჯახის დიანახლისი, თავიდავითი ამ დიდებულს საგანისა, ერთგული და ღრმად შინაარსიანი მუდლო, დედა და ბებია ქალბატონი ქეთოვან გელოვანი, უდილობლად ღრსიან ამ დღისუბნისა.

სამედიცინო ინსტიტუტს ამთავრება ქუთონი აღებაზიშვილი, როცა ვაიწონ არჩილ

შვილია თავისი სახელოვანი მშობლებისა. სკოლის ოქროს მედალისანა, მოსკოვის ფიზიკურ-ტექნიკური ინსტიტუტის ასევე წარჩინებით დაამთავრა. მრავალი შრომითი და მეცნიერული გამარჯვების შემდეგ დაიწვა სადოქტორო დისერტაცია. მუშაობს სისტემათა გამოკვლევის მათემატიკურ სამეცნიერო ინსტიტუტში. ახალგაზრდა მეცნიერი სრულყოფილად ფლობს რამდენიმე უცხო ენას. ხშირად უბნებს მოგზაურობა. კითხულობს ლექციებს ამერიკაში, კანადაში, ავსტრალიაში, ინგლისსა და იაპონიაში.

გელოვანების ოჯახი გაიზარდა. რძალი: გეიმო ნანი ახმადავიძე და შვილიშვილი პატარა აჩიკო შემოემატათ.

საბჭოთა კავშირის თავდაცვის მინისტრის მოადგილის, ლენინური და სახელმწიფო პრემიების ლაურეატის, რსფსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის, მრავალი ორდენისა და მედლის კავალერის, საინჟინრო ჯარების მარშლისა და მთავარსარდლის არჩილ ვიქტორის ძის დაწმინდულობა მოულოდნელად შეერვა. უკურნებელმა მძიმე სენმა თავისი გაიკანა.

არჩილ გელოვანი იყო უაღრესად სათნო პიროვნება, იმეითაი ნიჭისა, მორალისა და უნარის აღმართი. მრავალმხრივმა ცოდნამ, ღრმა საერთო განათლებამ, მოვალეობის შესრულების უაღრესმა სიმეჯითემ მას აღიარება მოუტანა. მისთან ახლო მეგობრ მუშაობის ხშირად გავლითა ეს სიტყვები: „სამხედრო ფიცი მუქეს მიუძღუდა და ვალდებულ ვარ ჩემი მივიღო ძადა და ინერგია სამშობლოს, მის ძლიერებას მთავარბრო“. საბჭოთაის დიდი ქვეყნის უერთგულესი შვილი სამშობლოს სიყვარულით ეს ასე გამოხატავდა: „საქართველოს ბედნიერება ჩემი ბედნიერებაა, მისი უბედობა ჩემი უბედობაა“. მუშაობდა საქმით დაკავებული, სამხედრო სახელაო მშენებელი, სარაკტო ტექნიკის მფლობელი და მშენებელი ერთობადა თვალს აფრევნება თბილისის გაზრდა-განვითარებას. მისი უშუალო დახმარებითა და მონაწილეობით თბილისში აშენდა კონსტრუქცია „ქართული ფილების“ კომპლექსი, „ღრმისა“ სტადიონი და სხვა მრავალი ღირსშესანიშნაო ნაგებობა.

არჩილ გელოვანი იყო სამოთხა ქვეყნის თვალსაჩინო მოღვაწე და ერთი სიამაღე სამშობლოს მგზნებარე პატრიოტის სახელის უკვდავმაღვაწე გვეგამაგმა შორეული ნაოსნობის გემი „გელოვანი“, ხოლო თბილისში, გავა-ფუჯავანის პრისსექტის სკვერში აღმართული მარშალ გელოვანის ბუსტი. ქალკები ერთ-ერთი მთავარი მამისტრალი იყენება მის პორტრეტის პარკულეობით, იგი ხომ გელოვანის პრისსექტად არის წოდებული.

ქალბატონი ქეთევანი გულში იკლავს მეუღლის დარტყვის წიხლის და ცდილობს, ნინოდა არჩილ გელოვანის სხოვის პატივისცემისა, კვლავად ტრადიციის მიხედვით წარმართოს თავიანთი ქართული ოჯახის მოსკოვიში ცხოვრება.

ღამანა მდ03607830 ლმი

თბილისიდან ბრესლაუშდე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკის ფაკულტეტის მე-2 კურსის სტუდენტი, კომკავშირული ქალიშვილი მაღონა მახარაძე 1942 წლის 7 აპრილს ბოლო ლექციას დაესწრო. მეორე დღეს სამხედრო კომისართან გამოცხადდა და წითელ არმიამო მონაღილედ წასვლის სურვილი გამოთქვა. მაღელ ქალიშვილი საზენიტო-გაბრტლერაი პოლკში ჩაწიციეს.

მაღონამ ფრავა ჩაიკვა და ერთხანს თბილისის მიდამოებში ერთეულა ჯარისკაცურ, მკაცრ ცხოვრებას: გადიოდა სამხედრო წვრთნას, ეუფლებოდა საარტილერაი სპეციალობას, შემდეგ უმცროსი სერდანტის წოდება მიიღო. უცეროსმა სერდანტმა გტყმელ ნაწინავეში შეიჭრა, რაც საბრძოლო მოვალეობის შესრულებაში ხელს უშლიდა.

თქვენი ქალიშვილი ღირსეულად ასრულებს წითელარმიელის ფიცს, განსაკუთრებულ უნარს იჩენს სამხედრო მონაღებებში, კარგად სწავლობს და ჩინებულად ეუფლება მსმხდრო ისტატობას“. - წერდნენ მაღონის მშობლებს ბათუმში. მაღონას მამას შალვა მახარაძეს ქალიშვილის ქება აბ უკვრდა. მეტყავ მოითხოვდა მისგან. „კვიცი ვაგრვებ სტისი“, - ამბობდა პირველი მსოფლიო ომის მონაწილე.

ახალბედა მეგრძოლს მაღონა მახარაძეს როული და პასუხავები მოვალეობა ეცისებოდა. საკამონს იყო ორდანი უტესტობის და გატყარცნილი ჭურვი მიზანს ასდებოდა, საღდაც შორს უშედეგოდ მთიანქმებოდა.

მაღონამ პირველი საბრძოლო ნაღობი კავკასიის დაცვისათვის ბრძოლაში მიიღო. 1942 წლის აგრმანელი ფაშისტების გათრებული იერიშით უტყდნენ კავკასიის მონაღობებს. შავი ორბნებით დაფარებულნიდნენ სამშობლოს ცაზე „მესერმდებტი“. მაღონა უტსდელ ანგარიშობა მინილდა, რომ ნაგარტრად ექვია ისინი. კავკასიის დაცვის

შემდეგ ომის ქარიშხალმა უკრაინის პირველ ფრონტზე გადასტორცნა, სადაც კვლავ მუსრს ავღება ფაშისტებს და თავიანთი ბუნდისაკენ მიერეგებოდა. მაღონა მახარაძეს წილად ხვდა უკრაინის ქალაქებისა და სოფლების გერმანული ოკუპანტებისაგან გათავისუფლება. შემდეგ მან უკრაინიდან პოლონეთში გადასახიცდა. სამართალი ომის დათავრებამ პოლონეთის მიწაუფლებზე მუშურწი. მაღლი-ერმა პოლონელმა ხალხმა დიდი გამარჯვების დღესასწაული საბჭოთა არმიის ნაწილებთან ერთად ქალაქ ბრესლაუში იხვია.

1945 წლის 6 ივნისს მაღონა მდღებობათა და მდღეობებით დაჯილდოებული სამშობლოში დაბრუნდა. მან სწავლა გააგრძელა, ბათუმის რუსთაველის სახელობის პედაგოგიური ინსტიტუტის ფილოლოგიის ფაკულტეტის რუსული ენის სპეციალურ დაბთავრა, შემდეგ ბათუმის რეკლამეოტურ მუზეუმში გადასახცა სამეცნიერო სამუშაოს ასრულებდა, პარტიის ოპროსის საოლქო კომიტეტში უშეტირად მუშაობდა, თანაც ლექტორაუშის ლექციე სემინარში იძალლებდა ცოდნას.

დიდი ხანი არ გასულა და მაღონა ცილად გააკვა სამამულო ომის მონაწილეს აღქმან-ცივდ გამაქიეს, რომელიც ამჟამად ომისა და შრომის ვეტერანია და მსოფლიო-სამუერწიო ინსტიტუტში უფროს მეცნიერ თანამშრომოდ იოვდება. მათ მისაბაო ოჯახი აქვთ, უკვეთ სახსელო ქალ-ვაი და ახლა შეიღმეოლები აღზდამი მონაწილეობენ.

1969 წლიდან დღემდე მაღონა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა „მეცნიერებაში“ რედაქტორად მუშაობს. ომისა და შრომის ვეტერანი, საქართველოს სსრ კულტურის დამსახურებული მუშაკი დიდი რულენებით ეყოფება თავის პასუხავებ მოვალეობას.

თბარ ბაზაპარადანი 21

ფიზიკურად განვითარდა და ფსიქოლოგიურად სრულყოფილი ადამიანი. მისი სათვის ზრუნვა უნდა იყავის ადრეულ, ჩასახვის პერიოდში. უკვლავ დედამ უნდა იყოს, რომ მისი ცხოვრების პირობებს, შრომის, ძილს, დასვენებას, სულიერ სიმშვიდეს და რაც მთავარია, კვებას უზრუნველად მიწვევდეს.

პროკურსორ გელა ბანძელაძის ნათელ სსრკ-ის

მადლიერი საბჭოთა ხალხი, ჩვენი ახალგაზრდობა უკვლავის სიყვარულით და პატივისცემით მოიხსენიებს ქართველი ეთაქური სკოლის ფუძემდებელს, დავუნდობელ შეცნიერსა და საზოგადო მოღვაწეს — პროკურსორ გელა ბანძელაძეს.

გელა ბანძელამ დაუბრუნებელი იყო თავის შემოქმედებით მიზანსწრაფვასა და სკოლისწამებდაში. სკოლების ტრფადო იყო, მაგრამ უკვლავ უფრო ახლა ხალხის სამსახურის აუცილებლად, საზოგადოების სკოლოდღედ შედგინდა სიხვედრა საკუთარ თავა ფსიქოფიზიკურ დასაბუღო. მას, შემოქმედებით სტიქია და მაღალი იდეურ-პოლიტიკური მრწამსი წარმოადგინდა მის ნებისყოფას. მშობელ დაავადებული, გუშანიტი გრძნობდა სკოლის მობაღობას, მაგრამ სულით არ დაეცემა და მისი გონება კვლავ ხალხის საფიქრად ენათობდა. სკოლაზე შექმნილია კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი ნაშრომი შექმნა: „საბრძოლო ეთიკის ძირითადი პრინციპები“.

მსოფლიო მარქსისტულ-ენიურ ლიტერატურაში პროკურსორი გელა ბანძელამ თავისი დავუნდობისლებით უზადლო, განუმეორებელი ხელნაწერი გვეუბნება. ამი. კომპე მისმა შრომაში როგორც ჩვენს ეპოქაში, ისე საზღვარგარეთ დიდი მნიშვნელობა და აღიარება მოიპოვა.

რესპუბლიკურ, საკუროს კონფერენციებზე, მსოფლიო კონგრესებზე და სიმო. რუმებზე მისი ღრმაშინაჩინი და შთაბეჭდილი მოხსენებები აღიარებულადა მნიშვნელო.

პროკურსორი გელა ბანძელამ იყო საკუროსი მნიშვნელობის კრებულის „მარქსის. ტული ეთიკის აქტუალური პრობლემების“ ორგანიზატორი და რედაქტორი. ამ კრებულის შექმნის იგი მიზნად ისახავდა ხელი შეეწყო ეთიკის პრობლემების გარემოებისკუხის განვითარებისათვის. ველა ბანძელამ პირველმა წარმოადგინა ეთიკის სახელმძაფრელების გეგმა-პროექტი. ის უღრმად დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა საბჭოთა ეთიკისთვის ატობა გაცვლას შრომის მარქსისტული ეთიკის საუფუძვლის კურსისა და ეთიკის სახელმძაფრელო პროსექტების შესახებ. მისი შექმნილი ეთიკის სახელმძაფრელო საუკეთესო სახელმძ-

ვანელოთა შრომის. ის იყო ლექტორი-ტიტული, რომელიც თავისი შეცნიერული კომპეტენტობით, მოქალაქეობრივი მრწამსით და საღვთიო ხელისუფლებით ღვადა და აქადობდა მშენებელი, შთა. მოგონებელ ზეგავლენას ახდენდა მათზე. სიყვარულითა და სოციალური აქტიუბისკენ წარმოადგა მათ ცნობიერებას.

პროკურსორ გელა ბანძელამ ხახათებდა და მხავილი სოციალ-კლასობრივი საზოგადოების პრობლემების განხილვის პოლიტიკასთან შეიძლო კავშირში, რაც მას საშუალებას აძლევდა კრიტიკული პათოსით, ექსპლანებით და პაროფენდობით შეუფასებინა საზოგადოებრივი ცხოვრების მოვლენები და უცნობარობის ბრძოლა გამიყვანდებინა ნეგატიური მოვლენების წინააღმდეგ.

პროკურსორი გელა ბანძელამ ბეჭატერ იყო პრემიერული საკუთესო მცენებრული შრომებისათვის. 1977 წელს საზოგადოება აცდენის რესპუბლიკურმა ორგანიზაციამ, საუკეთესო მცენებრული ნაშრომებისათვის გამართულ კონკურსში გელა ბანძელის შრომას — „მადლიერებისა და სამართლიანობის მადლი კულტურისათვის“ პირველი პრემია მიაცემეს, ხლო შრომამ „მეცნიერულ-ტექნიკური რეკოლუცია და ზრუნობრივი პროგრესის პრობლემა“ — სახელმწიფო პრემია მოიპოვა.

დიდად დასწებარა, რომ ჩვენს შრომის აღარ არის პროკურსორი გელა ბანძელამ, ამიტომ მამულოშვილი, შეცნიერებისა და კულტურის სასიკეთლო მოღვაწე თამბდა. მალი, გელისხებრი და პრინციპული აღიარება, მაგრამ სიკეთლებს განაგრძობს მის მიერ შექმნილი მდიდარი ეთიკური მემკვიდრეობა, რომელიც მარქსისტული ეთიკის საყენებელი დიდმნიშვნელოვან წყვილად წარმოადგენს.

მთელი მისი შემოქმედება სიკეთლის დამამაყვებელი ოპტიმიზმი, უკმარისობისა და დემოკრატიული სტლისკეთებითობის განსპვალული.

ლილი ჩინხალაძე

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეთიკის, მეცნიერული ათვისების და ზრუნობრივი აღზრდის კათედრის დოცენტი.

არაკომიუნისტური კვება შეიძლება განდეს თვითნებური აპორტის, უღვდური, წინააღმდეგობა და ზოგჯერ მახინჯი ბავშვის დაბადების მიზეზი. მის გარდა, დატყუებულა, რომ კვება უშუალო გავლენას ახდენს ბავშვის ზრდაზე სიმაღლესა და მისი გონებრივ განვითარებაზე. ორსული ქალის შიმშილი განაპირობებს სუსტი ბავშვის დაბადებას, ანეორი ბავშვი კი შემდგომში ადვილად ექვემდებარება უკვლედა დაავადებას. მაგრამ გადამეტებული კვება არ არის მიზანშეწონილი, მით უფრო, ბავშვის ნაშთარწელების მიღება (მისტენული, ხილი, ფაფები, პურტული), რომლებიც ზრდის ორგანოც ღვდის, ისე ნაყოფის წინას და აწინდებენ შობიარობას. გადამეტებული ტბილეულის მიღება ხელს უწყობს ბავშვებში კვებით ადრესტის გამოვლინებას.

ორსული ქალის კვება უნდა იყოს ზომიერი. მრავალშვილოვანი, ცილოვანი ნივთიერების მის რაციონში უნდა ეტყობს წყვენი არლი — განსაკუთრებით ორსულიების მეორე ნახევარში. ხორცის, თევზის, ბაჭოს, კერძების და სხვა. ცილოვანი ნივთიერების ატრადება ორსულობის ბოლო თვეებში არ არის სწორი.

ორსული ქალის რაციონში ცხოველური წარმოშობის ცილოვანი პროდუქტების გარდა (ხორცი, თევზი, კერძები, ბაჭო, ყველი, მარინი, რძე), აუცილებელია ცენარული წარმოშობის ცილების არსებობა (ღობი, კარტოფლი, მწვანე ბარბა, ზოდილდული, პური და სხვა), მაგრამ ზომიერად.

ცხმიები ორგანიზმში არეგულირებენ იფუნტბის პროცესებს და გარდა ამისა, აუცილებელია არიან ენერგო-ნაჭების დასაზრავად. უკვლედი უფრო სრულდებულა ანა ცხოველური წარმოშობის ცხმიები — როგორცაა — კარქი, არაფინი, ნა. ბო. კერძების გული და სხვა, ხოლო მცენარეული ცხმიებიდან ზეთისხილის და მწე-ლდებრივს ზეთებს.

ორსული ქალის რაციონიდან ამოღებულ უნდა იქნეს ცხვრის, ღორისა და ბატის ქონი, განსაკუთრებით ორსულობის მეორე ნახევარში.

რაც შეეხება ნახშირწყლებს, ისინი წარმოადგენენ ენერგის ძირითად წყაროს, მოწარმოებენ წელს ცვლაში და ხელს უწყობენ ცილებისა და ცხმიების შეწყობას, მაგრამ მათი ზედმეტი რაოდენობით მიღება იწვევს სიმსუქნეს, ამიტომაც ორსული ქალის რაციონში სასურებელია მათი რაოდენობის შეზღუდვა.

ორსული ქალის მოზოცენება მინერალური მარალეზზე ახევი დიდა, რადან ისინი

ორსული ქალის კვება და რეჟიმი

ნი ხშირდება ბავშვის ძვლოვანი ჩონჩხის ჩამოყალიბებას, მაგრამ მათი გადამტეხული მიღება ზოგჯერ იწვევს ბავშვის თავის ქალის გამაგრებას და თავის ნაერების ნაადრევ შეხორცებას, რაც სახიფათოა.

მინერალური მარილებით მდიდარია ყველა ბოსტნეული, მწვანილი, ბურღულეული და სხვ. მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ იმას, რომ ბოლო ხანებში სოფლის მეურნეობაში ფართოდ არის გამოყენებული ე. წ. შხამქიმიკატები, საჭიროა მეთი სიფრთხილის გამოჩენა ბოსტნეულის უმად მიღებისას. უკველთვის სასურველია მათგან კერძების დამზადების დროს მოსაშვადებელ პროდუქტს დავსებას ციფი წყალი 4-5-ჯერ მეთი რაოდენობით და წაროდლებამდე გადაიღვაროს (რათა მოვალეობით წყალში გამოყოფილი შხამქიმიკატების გამოწვევლილი), შემდეგ დავასხათ მღვდარე წყალი და მოვაშვადო რეგულბრავი წყლით.

ორსული ქალის სადღეღამისო რაციონი უნდა შეიცავდეს 100-120 გრ. ცილას, კერძოდ 60 პროცენტ ცხველური წარმოშობის უნდა იყოს და დახლოებული 80-100 გრ. ცხიხის, (მათგან 15-20 პროცენტი მცენარეული ცხიმებისა) და 400-500 გრამ ნახვარში წყლები. ორსულობის პირველ ნახევარში ქალმა უნდა მიიღოს 2500-3000 კილოკალორია დღეღამე. მეორე ნახევარში კი მისი რაოდენობა უზრდებია 3000-3500 კილოკალორიაზე დღეში. ასევე ცილის რაოდენობა უნდა შეადგინდეს 1,5 გრამ კგ. წონაზე პირველ ნახევარში და 2 გრამს კგ. წონაზე მეორე ნახევარში.

რაც შეეხება ნახშირწყლებს, (შაქარი, საკონდიტრო ნაწარმი, პური) მისი რაოდენობა განსაკუთრებით ორსულობის მეორე ნახევარში უნდა შეიზღუდოს 300-350 გრამამდე დღეში. ნახშირწყლები ორსულმა და მეძუტერმა ქალმა ძირითადად უნდა მიიღოს ბოსტნეულსა და ახალი ხილის ბარჯზე. სითხის შეკავების შესამცირებლად, შეშუბების პროფილაქტიკისა და მიკერტიკოსის თავიდან აცილების მიზნით საჭიროა მარალბინი საკვების შეზღუდვა ორსულობის მეორე ნახევარში და განსაკუთრებით ორსულობის ბოლო ორ თვეს. მარალბინი რაოდენობა რაციონში არ უნდა აღმატებოდეს 5 გრამს დღეში. ორსული და მეძუტერი ქალის მოთხოვნილება ვიტამინებზე საგრძნობლად აღმატებული

და ფიზიოლოგიურ ნორმას. კერძოდ: ვიტამინი C საჭიროა 75 მგ. დღეში, ვიტამინი A — 2 მგ, ვიტამინი B1 — 2 მგ, B2 — 2 მგ, PP — 20 მგ, B6 — 2 მგ, B12 — 3 მგ ვიტამინი E — 20 მგ, და D — 500 საერთაშორისო ერთეული დღეში.

მაგალითისთვის დღეღამის ნაერების პროდუქტების რაოდენობა ორსული, ასევე მეძუტერი ქალისა, შემდეგია: სამი ჩაის ჭიქა მარონი, 200 გრამი ხორცი, 100-150 გრ. ხაჭაპური, 20-30 გრამი ყველი, 1 კვერციხი (მაგრად მოხარშული), 600 გრამი ბოსტნეული (მათგან არა უმეტეს 200 გრამისა კარტოფილი), 200-300 გრამი ხილი (განსაკუთრებით ხასარგებელია უმი ხილი და კენჭრა) და ახალი მწვანილი. პურის რაოდენობა არ უნდა აღმატებოდეს 400 გრამს დღეში (სასურველია პური რუხი ან შავი). სითხე მეძუტერმა ქალმა დღეღამე უნდა მიიღოს არა უმეტეს 2 ლიტრისა (მათგან 1 ლიტრი საკვების და 1 ლიტრი წყლის სახით).

ორსულ და მეძუტერი ქალს სასტკაოდ გერძობლება სპირტიანი სასმელები და ალკოჰოლის მიღება, ასევე საწვებლები, (წინააღმდეგობა, წინილი), რომლებიც ადვილად გადაიღვარება.

ორსული და მეძუტერი ქალის დღის რეჟიმი უნდა განსაზღვრდეს 4-5-ჯერადი კვების გათვალისწინებით. დღის პირველ ნახევარში საკვები (საუზმე და სადილი) უნდა იყოს უფრო კალორიული, მეორე ნახევარში კი შეადგინდეს მსუბუქი, რათა ღამის ძილი ჰქონდეს მშვიდი. ვახშის შემდეგ უკველთვის მოზარეურობა 1 ჭიქა მარცხის (შეიძლება ვაშლიც) მიღება.

სწორად ჩატარებული კვება ააცილებს შრომისა და დასვენების რეჟიმს. კერძოდ, აუცილებელია ორსულმა ქალმა დღისით 1-2 საათი იძინოს, ბოლო დღეში — 8 საათი. ასევე აუცილებელია სუფთა ჰაერზე სისტემატური სეირნობა.

ამასთანავე, უნდა გვახსოვდეს, რომ აუცილებელია კვების რეჟიმი შეუფარდოლო შრომისა და დასვენების რეჟიმს. კერძოდ, აუცილებელია ორსულმა ქალმა დღისით 1-2 საათი იძინოს, ბოლო დღეში — 8 საათი. ასევე აუცილებელია სუფთა ჰაერზე სისტემატური სეირნობა.

მ. ბერი,
მ. შრუშიძე.
მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი
მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი

ქუთაისის აბრეშუმის ფაბრიკის პროდუქტია

თბილისის აბრეშუმის საწარმოს გაერთიანების ნაწარმი

ფრანგული კერძები

ძამბა-სოკო ელვანურად

მოზრდილ ბრტყელიძობან ტაფაზე და-
ალივით შემწვარი, დაჭრილი ღორის ხორცი
(400 გრ) და მოყავრეთ ან თავი წვრი-
ლად დაჭრილი ხახვი. შემდეგ ორი მოზრ-
დილი პამიდორი (კანაცლილი და დაჭუ-
ლვით), სამ სუფრის კოვჭ ზეთთან ერ-
თად შერეული მოახსით ზემოდან. პამი-
დორის შემდეგ ტაფაზე ამატებთ ერთ კვ
სოკოს, (რომელიც გარცხვინი შემდეგ უნდა
გაავლით ძმრანა წყალში, გაწურეთ და
დაჭრათ წვრილად), სოკოს შიშალებით
ზემოდან ოთხ ცალ დაჭრილ სოსისს, მოყ-
რით ძალიან წვრილად დაჭრილ ხა გრამ
ობრბაჭუსი და ორ კბილ ნიორს. მარილი
და წიწკა — გემოვნებით. ტაფს დაახუ-
რათ თავსახურს და შედგამთ ნელ ცეც-
ხლზე, 20-25 წუთის შემდეგ კერძი მზად
აიხს.

სოსისი გლვანურად

ტაფაზე, კარკში ან ზეთში მოშუშეთ
ოხებუთხად დაჭრილი კარტოფილი. როცა
ნახვრად მოიშუშება, დაუმატეთ 2-3 თავი
წვრილად დაჭრილი ხახვი, 2 კბილი ნიო-
რი, დუწის ფოთოლი, შავი პილიპილი.
მოყავრეთ ზემოდან ოთხი ცალი დაჭრი-
ლი სოსისი, დაახურეთ ზუფი და კვლავ
შუშეთ ნელ ცეცხლზე 20 წუთი.

სოსისი კანტონურად

1 ჩაის ჭიკა ბრინჯი გარცხეთ, ჩაყ-
რით მდულარე მარილწყალში და აღუ-
დეთ 12-15 წუთი. შემდეგ გადააღვით
ცვი წყალი, გაწურეთ და მოათავსეთ
ბრტყელიძობან კეპახი ან ტაფაზე, დაამ-
ტეთ წვრილად დაჭრილი 150 გრამი ღორი,
აპევი დაჭრილი ოთხი ცალი მოხარშული
სოსისი და 2-3 კერცხისაგან მომზადეულ-
ი ერბოკერცხი, ისიც წვრილად დაჭ-
რილი, ეს უკვლავური შეაზეეთ კარკში
ან ზეთში მოშუშული 2-3 თავი ხახვი,
აუტირეთ და შუშეთ ნელ ცეცხლზე 10 წუ-
თი. მარილი და პილიპილი მოაღურცვით
გემოვნებით.

სოსისი იბალიურად

2-3 თავი წვრილად დაჭრილი ხახვი მო-
შუშეთ კარკში ან ზეთში, დაუმატეთ
2-3 თავი კანცალილი, წვრილად დაჭრილი
ან გახეხილი პამიდორი, ორი კბილი ნიო-
რი, ათი გრამი ოხრბაჭუსი, დუწის ფოთო-
ლი, მარილი და წიწკა გემოვნებით.
შედგით ნელ ცეცხლზე 10-15 წუთი. ღრმა
თევზზე ან სპეციალურ ღანჯარზე მოათავ-
სეთ 1 ჩაის ჭიკა მოხარშული ბრინჯი ისე
რომ შუა გულში ჩაახსათ სოუსი, ბრინჯის
გარშეშო შემოაღვით შემწვარი სოსისი-
ში, მოლო ბრინჯი ზემოდან შეაღამათ
ზეთის ხილით.

ჩრქვევი ახლავარდა ღიასხლსიძებს

ხილისა და ბოსტნეულის დასაბრუნად
და გახალხლად გამოიყენეთ მხოლოდ
უდარევი ფოთლები დანა. მოსახარშად კი
მომინწკრებული კეპახი.

ბოსტნეულის და ხილის გასახეხად უმ-
ჯობესია გამოიყენოთ მინის ან პლასტმა-
სის სახეხი, ხოლო გასაწურად პერლონის
საცერი.

კარტოფილი უფრო გემორბილი იქნება
და შეტად შეინარჩუნებს ორგანოზონისაგან
საჭირო ნივთიერებებს, თუ მას მოსახარშად
ცხელ წყალს დავასხამთ.

შევანე ღობიოს, ბარდას, ცერცხსა და
ხვია პარკოსან მცენარეებს, რომ არ ვაგა-
რდებ, მოხარშავამდე მარილით ნუ შეაზ-
ავთ.

„გოსპოდინი“ № 29 85 წ.

ბაბაქანის პირველ გვერდზე — ცისანა ჩოლობაგში; მეოთხეზე — ლიზა ბატირაშვილი შავანაღვლისკენი ოჯახი.
დ. იაპოპაშვილისა და ბ. გომოლაშვილის ფერადი სურათებით.

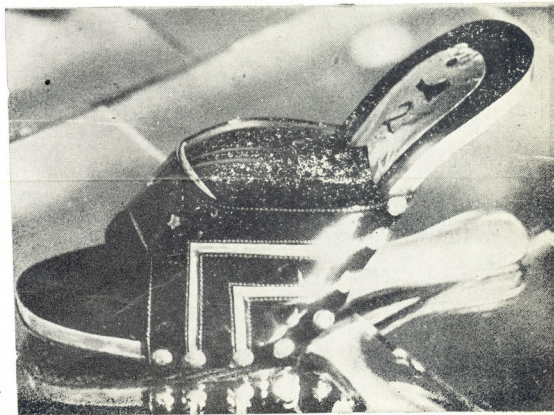
<p>მთავარი რედაქტორი მარტაპ ბარბაქაშვილი Главный редактор МАРИКА БАГАТАШВИЛИ</p>	<p>სარედაქციო კოლეგია: ნ. ბაზრიანი, ნ. ბაზრიანი, ლ. პაპაბაძე, ჯ. კახაბაძე, ა. კოსტანიანი, თ. ლაშქარაშვილი, შ. ლომთაძე, ნ. შახანი, პ. შახანი, გ. ბარბაქაძე (მხატ. რედაქტორი), ნ. შალვაშვილი, დ. შაქარაშვილი, ნ. ცაბაძე-შვილი, ნ. ჯაბახიანი, 2. ჯაბახიანი (პ. მკ. მღვანე).</p> <p>ნომერი გააფორმა თამაზ გომოლაშვილი</p> <p>ტექნიკური ნ. ბაბაძე</p>	<p>საქ. კვებრტალიური კომიტეტის გამომცემლობა</p>
--	--	---

შრომის წითელი ღრობის ორდენისანი საქ. კვ ც-ის გამომცემლობის სტამბა, თბილისი, ლენინის ქ. № 14.
Орден Трудового Красного Знамени типография издательства ЦК КП Грузии, 380096. Тбилиси, Ленина, 14.
Адрес редакции: 380096. Тбилиси, Ленина, 14.

რედაქციის მისამართი — ლენინის ქ. №14. ტელეფონის №№ რედაქტორის — 99-98-71, სასუსმეგებელი მდივნის — 99-51-68, მხატვრული რედაქტორის — 93-98-57. საერთო განყოფილების 93-98-54, გადაცემა ასაწყობად 6. 03. 86 წ. ხელმოწერილი დასაბეჭდ-
დად 10. 04. 86 წ., ქალაქის ზომა 60X90/16, ფიზიკური ნაბეჭდი ფურცელი 3. სააღრიცხვო-სავაჭრომეცმი თაბახი 5,8.
Условных печатных листов 3, ичетно-издательских листов 5,8. ტირაჟი 145.000 შუკ. 581

Հ
Լ
Ն
ՈՒ
Ն
ՈՅԸ

658/30
საქართველოს
ფოტოგრაფიკის
ინსტიტუტი

ფანი 30 553

050360 76178